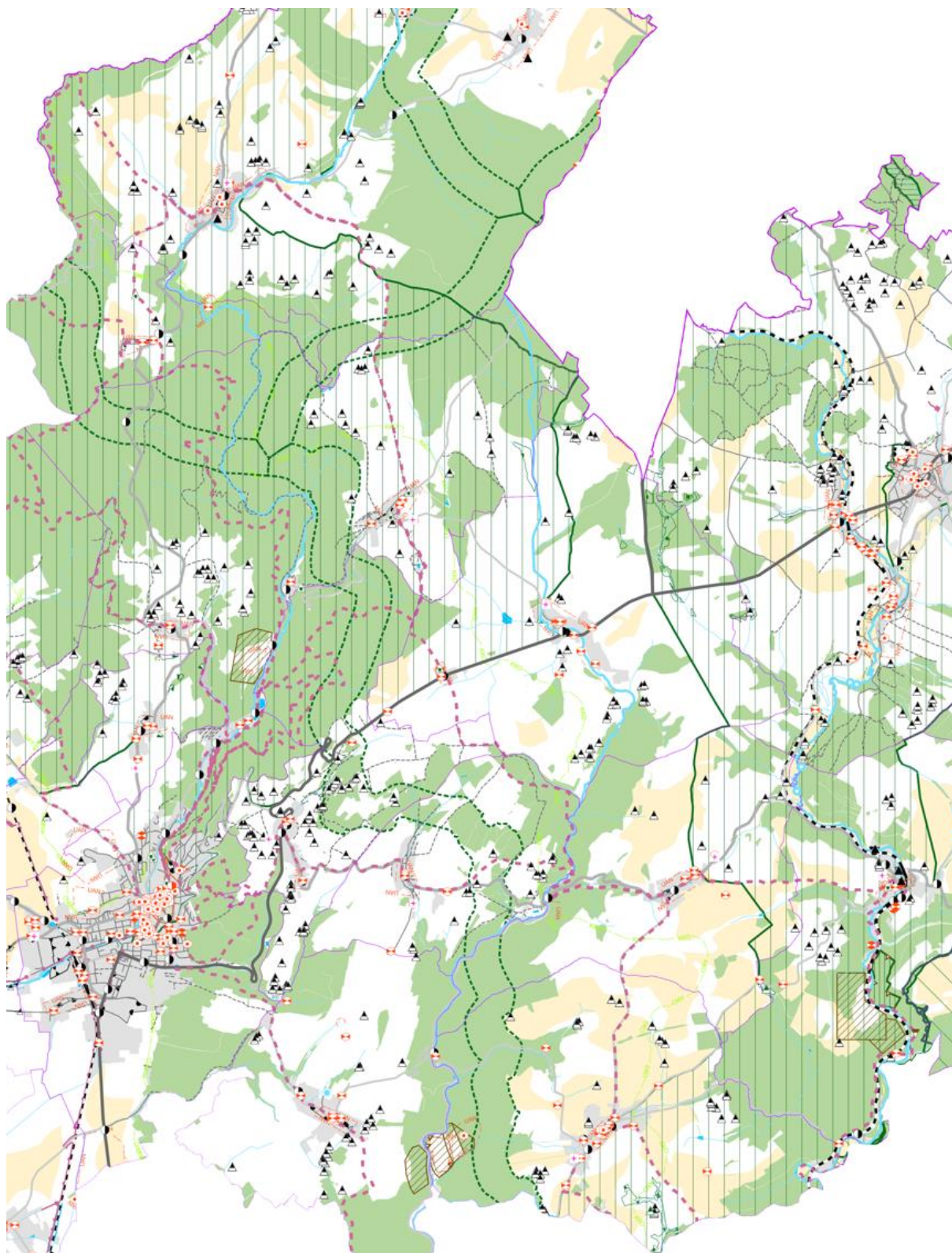

6. AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ SO ORP ŠTERNBERK 2024

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE

ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Šternberk 2024

Objednatel:

Městský úřad Šternberk, Horní náměstí 16, 785 01 Šternberk

Pořizovatel:

Městský úřad Šternberk, Odbor stavební

Zpracovatel:

Ing. Kateřina Zonová, Ing. Martina Davidová, Mgr. Martin Sadil, Mgr. Vlastimil Mílek

Použitý software:

LIDS Explorer 7, ArcGIS

Obsah

Úvod	5
Členění ÚAP	6
Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území	8
Rozbor udržitelného rozvoje území	8
1. Širší územní vztahy	9
2. Prostorové a funkční uspořádání území	12
3. Struktura osídlení	14
4. Sociodemografické podmínky a bydlení	18
5. Příroda a krajina	29
6. Vodní režim	33
7. Horninové prostředí	38
8. Kvalita životního prostředí	40
9. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	51
10. Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství	54
11. Dopravní infrastruktura včetně její dostupnosti	57
12. Technická infrastruktura včetně její dostupnosti	60
13. Ekonomické a hospodářské podmínky	62
14. Rekreační a cestovní ruch	66
15. Bezpečnost a ochrana obyvatel	68
Vyhodnocení potenciálu, trendů a vazeb	71

Úvod

Povinnost pořizování a aktualizace územně analytických podkladů (dále též „ÚAP“) obcí a krajů vyplývá ze zákona č. 283/2021 Sb. stavební zákon. Náležitosti obsahu ÚAP stanoví vyhláška č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu.

Územně analytické podklady patří mezi územně plánovací podklady, zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území. ÚAP slouží zejména jako podklad pro pořizování územně plánovací dokumentace, jejích změn a aktualizací a pro pořizování územních studií. ÚAP slouží také jako podklad pro vyhodnocování vlivů ÚPD na udržitelný rozvoj, posuzování vlivu záměrů na životní prostředí, poskytování územně plánovacích informací a v neposlední řadě jsou podkladem pro rozhodování stavebních úřadů zejména v územích obcí, které nemají platný územní plán. Údaje z ÚAP mohou být využity rovněž pro založení a vedení technické mapy.

Územně analytické podklady se skládají z textové a grafické části a jejich součástí jsou „Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území“ a „Rozbor udržitelného rozvoje území“ (RURÚ). Uvedené podklady jsou sledovány až do úrovně obce a jsou evidovány v kartách obcí. Karty obcí jsou k dispozici na <http://kartyuap.gappa.cz/detail/1911/zakladni-udaje/>, kde jsou pravidelně aktualizovány.

Členění ÚAP

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území a záměrů v území.

1. širší územní vztahy
2. prostorové a funkční uspořádání území
3. struktura osídlení
4. sociodemografické podmínky a bydlení
5. příroda a krajina
6. vodní režim
7. horninové prostředí
8. kvalita životního prostředí
9. zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
10. občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
11. dopravní infrastruktura včetně její dostupnosti
12. technická infrastruktura včetně její dostupnosti
13. ekonomické a hospodářské podmínky
14. rekreace a cestovní ruch
15. bezpečnost a ochrana obyvatel

Rozbor udržitelného rozvoje území

Je tvořen výčtem pozitiv a negativ za jednotlivá témata.

Vyhodnocení udržitelného rozvoje území

Metodika – stanovení podmínek a hodnot indikátorů, které vstupují do analýzy.

Vyhodnocení – výstup za obce SO ORP Šternberk hodnocených dle pozitiv a negativ v jednotlivých pilířích.

Problémy k řešení

Přílohy:

1. Mapy A3 - podklady pro RURÚ:

1_sirsivztahy	9_ZPF
2_UPD_sternberk	10_OV
4_sociodemograficke_podminky	11_DI
5_priroda_krajina	12_TI
6_voda	14_rekreace
7_tezba	15_bezpecnost
8_kvalitaZPR	

2. Mapy A4 - RURÚ:

01_Hruba_mira_prir_prirustku	15_Trend_podilu_nezam_osob
02_Hruba_mira_migracniho_salda	16_Pocet_uchazecu_na_prac_misto
03_Dokoncene_byty	17_OP_vody
04_Mira_dostupne_urbanizace	18_Kvalita_ovzdusi
05_Index_stari	19_Podil_ploch_ochrany_prirody
06_Index_vzdelanosti	20_Fragmentace_nezast_uz
08_Podil_dlouhodob_e_nezam_osob	21_Koeficinet_ekologicke_stability
09_Podil_zamestnanych_tercier	22_Podil_lesa
10_Mira_podnikatelske_aktivity	23_BonitaPudy
11_Dostupnost_dalnicni_site	Pilir_Priroda
12_Podil_cizich_zdroju	Pilir_Hospodarsky_rozvoj
13_Hruba_mira_salda_dojizdky	Pilir_Obyvatelstvo
14_Podil_nezamestnanych_osob	Celkove_vyhodnoceni

3. Výkresy

Výkres hodnot + výkres hodnot legenda

Výkres limitů + výkres limitů legenda

Výkres záměrů + výkres záměrů legenda

Výkres problémů + výkres problémů legenda

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limitů využití území a zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území. Podklady se skládají z:

- textové části,
- grafické části, která obsahuje:
 - výkres hodnot území,
 - výkres limitů využití území,
 - výkres záměrů na provedení změn v území.

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území dále zahrnují údaje o území, zjištění vyplývající z doplňujících průzkumů území a další dostupné informace, například statistické údaje.

Rozbor udržitelného rozvoje území

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území SO ORP Šternberk je provedeno vždy na závěr v uvedeném tematickém okruhu v závěru. Souhrnné vyhodnocení pozitiv a negativ v jednotlivých tematických členěních vychází z hodnocení jednotlivých obcí. Rozbor udržitelného rozvoje území obsahuje vyhodnocení územních podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území včetně jejich vzájemných vazeb, určení problémů k řešení v PÚR ČR a v územně plánovací dokumentaci, případně v další územně plánovací činnosti. Součástí rozboru udržitelného rozvoje území je výkres zobrazující problémy k řešení.

1. Širší územní vztahy

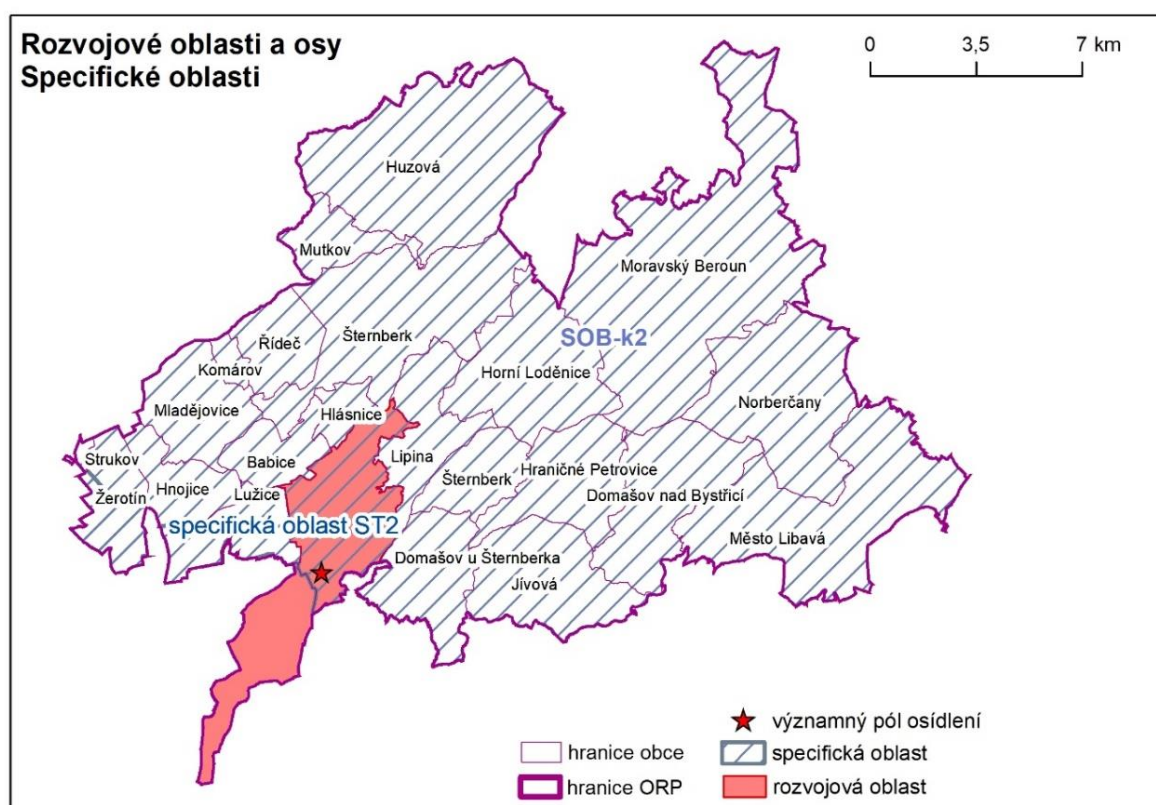
Mapa: 1_sirsivztahy

Správní obvod obce s rozšířenou působností Šternberk je součástí Olomouckého kraje v okrese Olomouc. Tvoří jej 22 obcí. Poslední připojenou obcí je Město Libavá, která se v roce 2016 odtrhla z vojenského újezdu Libavá. Město Moravský Beroun a obec Huzová byly připojeny z Moravskoslezského kraje, kde dříve příslušely okresu Bruntál.

V rámci Olomouckého kraje jsou sousedními SO ORP Uničov, Litovel, Olomouc a dále Vojenský újezd Libavá. Sousedními SO ORP v Moravskoslezském kraji jsou Rýmařov, Bruntál a Vítkov.

SO ORP Šternberk lze označit jako bránu spojující oblast úrodné, nížinné Hané s podhorskou krajinou Nízkého Jeseníku. Oblast Nízkého Jeseníku je zasažena především dodnes trvajícím vlivem odsunu německého obyvatelstva a vyvážení vnitřních periferií. Tyto periferie se nacházejí v blízkosti hranice s Moravskoslezským krajem a vojenským újezdem. Jedná se o specifickou oblast republikového významu SOB3 (Jeseníky – Kralický Sněžník) a specifickou oblast nadmístního významu SOB-N2 (Budišovsko – Vítkovsko).

Obr. 1.1.: Rozvojové a specifické oblasti

Politika územního rozvoje

Dokument Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. V Politice územního rozvoje se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho

kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy se stanovují kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití. Politika územního rozvoje ČR je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

Město Šternberk a obec Štarnov leží v rozvojové oblasti **OB8**, vymezenou politikou územního rozvoje ČR a zpřesněnou zásadami územního rozvoje. Jedná se o území, které je ovlivněné rozvojovou dynamikou krajského města Olomouce.

Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území. Tyto oblasti jsou vymezovány schematicky. Obce v ORP Šternberk patří do specifické oblasti SOB9, kde se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem.

Zásady územního rozvoje Olomouckého kraje

Dle platné ZÚR Olomouckého kraje jsou Hnojice a Žerotín částečně součástí specifické oblasti **ST2**, s vysokou koncentrací stávající a očekávané těžby nerostných surovin. Téměř celé území s výjimkou Štarnova je součástí specifické oblasti **SOB-k2**.

ZÚR dále vymezuje v řešeném území VPS pro dopravní a technickou infrastrukturu. Konkrétní VPS níže v příložené tabulce.

Tab. 1.1.: Veřejně prospěšné stavby pro dopravní a technickou infrastrukturu

D66, D67	Rekonstrukce železniční trati
D62, D06, D28, D38	Obchvatové části komunikací I. tř.
D37	Východní obchvat Šternberka
D033	Západní obchvat Šternberka
D44	Dopravní řešení komunikací II. tř.
E8, E9, E04	Koridory pro elektroenergetiku
D50	Letecká doprava
VPO	Koridory ÚSES

Vyskytovala se zde také rezerva RD7 pro koridor Dunaj – Odra – Labe (DOL), návrh plochy pro vodohospodářskou stavbu Šternberk. V únoru 2023 vláda celý projekt DOL ukončila zrušením územních rezerv pro všechny původní trasy vodního koridoru.

Město Šternberk je přirozeným centrem regionu. Prochází jím veškeré důležité dopravní spoje a svým počtem obyvatel je největším městem v SO ORP. Vykonává také činnost pověřeného úřadu pro dalších 19 obcí. Obvod výkonu stavebního úřadu zahrnuje k těmto obcím navíc obce Bohuňovice a Hlušovice.

Vazby s okolními SO ORP jsou realizovány především prostřednictvím transportních koridorů silniční a železniční dopravy. Nachází se zde komunikace první třídy I/46 směr Olomouc – Opava a komunikace první třídy I/45 směr Bruntál. Železniční doprava je realizována ve směru Olomouc – Krnov a Olomouc – Uničov, Šumperk.

Na území zasahují dva rekreační krajinné celky Šternbersko a Olomoucko – východ. Dále pak Kulturní krajinná oblast KKO9.

Regionální spolupráce

Na území SO ORP Šternberk působí MAS Šternbersko, Mikroregion Šternbersko a Mikroregion Moravskobersounsko. Mikroregion Šternbersko s centrem ve městě Šternberk byl založen s cílem iniciovat spolupráci obcí na místní úrovni v roce 2015. Dílčími cíli jsou společná řešení problémů, zlepšení přenosu informací mezi obcemi, pomoc při zpracování a přípravě projektů vedoucích k revitalizaci venkovského prostoru regionu. Konkrétním výsledkem práce mikroregionu je například společný geografický informační systém, rozvoj cyklistické infrastruktury a door-to-door systém sběru a svozu odpadu. Do Mikroregionu Šternbersko náleží obce Babice, Bělkovice-Laštany, Bohuňovice, Dolany, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Hlušovice, Hnojice, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Huzová, Jívová, Komárov, Liboš, Lipina, Lužice, Město Libavá, Mladějovice, Moravský Beroun, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Samotišky, Strukov, Štarnov, Štěpánov, Tověř, Žerotín.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Historicky i geomorfologicky je město Šternberk vstupem do Jeseníků s velkou vazbou na Olomouc a nižšími vazbami na Uničov a Litovel. Vazby na sousední Moravskoslezský kraj jsou převážně dopravní.

Pozitiva

- + Dobré výchozí postavení města Šternberk vůči krajské metropoli.
- + Fungující spolky MAS a Mikroregion Šternbersko.

Negativa

- Severovýchodní část ORP je specifickou oblastí a navazuje na oblasti s podobným charakterem.
- Negativní jevy s mezikrajským přesahem.
- Městem Šternberk prochází hlavní tah mezi Olomoucí a Opavou.

2. Prostorové a funkční uspořádání území

Mapa: 2_stavUPD

Prostorové uspořádání území je proces reagující na měnící se potřeby života lidí a jejich uspokojování. Jedná se o uspořádání krajiny, sídelních celků, jednotlivých sídel a jejich částí, tedy o velikostně a charakterově pestré prostředí a prostorů, na jejichž utváření se vzájemně podílí prostorové, funkční a provozní požadavky.

Geomorfologicky je území členěno na jihozápadní nížinou část (Hornomoravský úval – Haná) a ostatní část výrazně zvlněnou (Nízký Jeseník). Toto základní členění již historicky odděluje zemědělskou oblast od oblasti s významným podílem lesního hospodářství. V nížinné lépe dostupné a obslužné části je vytvářen tlak na krajinu především v rozvoji zastavěného území (pro bydlení a částečně i pro průmysl), který je ve střetu především s ochranou kvalitních půd.

Výše položené obce, vykazující zhoršenou dopravní dostupnost, jsou méně obydleny a tlak na zastavění krajiny je menší. Ve vazbě na výše uvedené je také funkční využití území, tzn. ploch v ÚPD. V případě urbanizovaného území se jedná především o plochy bydlení (převážně venkovského typu, pouze ve městech „sídlíště“ a v obcích osamocené bytové domy, zapadající do rázu obce). Dále se jedná o plochy výrobní, především pro zemědělskou výrobu. Strojírenský a zpracovatelský průmysl je situován pouze ve městech. Mimo urbanizované části jsou to zpravidla plochy zemědělské a lesní (zvlněná část území). V ÚPD navrhované (rozvojové) plochy jsou především pro rodinné bydlení, ve Šternberku také výroba (lehká průmyslová).

Obce v SO ORP Šternberk mají vcelku zachovalou historickou sídelní strukturu s vymezeným centrálním návěsním prostorem. Rozvojové osy vznikají zpravidla na okrajích obce při existujících komunikacích. V obcích v jihozápadní části sledovaného území jsou běžné zemědělské areály, často ovšem jako brownfield.

Město Šternberk má jasně dané členění. V západní části je průmyslová zóna, severovýchodní část je obytná a jihozápadní část se dá označit jako rekreační zóna. Jádru města je chráněno městskou památkovou zónou.

Tab. 2.1.: Stav územně plánovací dokumentace k 16.11.2024

obec	aktuální stav	nabytí účinnosti	rozpracováno
Babice	ÚP změna č. 2	24.03.2022	
Domašov nad Bystřicí	ÚP	20.12.2011	
Domašov u Šternberka	ÚP změna č. 1	09.03.2024	
Hlásnice	ÚP	11.06.2022	
Hnojice	ÚP	31.05.2013	Nový ÚP – zpracování návrhu ÚP
Horní Loděnice	ÚP	21.10.2021	Změna č. 1 - úprava návrhu po veřejném projednání
Hraničné Petrovice	ÚP	11.06.2016	Změna č. 1 - vypořádání námitek po veřejném projednání
Huzová	ÚP změna č. 1	03.11.2021	Schválena zpráva o uplatňování se zadáním změny
Jívová	ÚP změna č. 3		Nový ÚP – vypořádání námitek po veřejném projednání
Komárov	ÚP změna č. 2	02.06.2016	
Lipina	ÚP	18.08.2022	

Lužice	ÚP	17.08.2010	Změna č. 1 - vypořádání námitek a úprava návrhu po veřejném projednání
Město Libavá	ÚP	13.02.2015	Nový ÚP – před vydáním
Mladějovice	ÚP změna č. 1	24.01.2024	
Moravský Beroun	ÚP změna č. 2	05.05.2021	Změna č. 3 - vyhodnocování veřejného projednání
Mutkov	ÚP změna č. 1	09.09.2017	
Norberčany	ÚP	19.11.2009	Nový ÚP - Vypořádání námitek a připomínek, úprava návrhu pro vydání ZO
Řídeč	ÚP	21.05.2010	Schválení zprávy o uplatňování se zadáním změny
Strukov	ÚP	05.09.2018	Změna č. 1 - schválený záměr pořízení
Štarnov	ÚP změna č. 1	12.07.2019	Změna č. 1 - vypořádání námitek a úprava návrhu po veřejném projednání
Šternberk	ÚP změna č. 4	16.11.2024	
Žerotín	ÚP změna č. 1	05.07.2022	

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Kvalitně zpracovaná ÚPD je schopna adekvátně reagovat na potřeby území bez nutnosti rozsáhlejších změn. Obce a města mají dostatečné rezervy rozvojových ploch.

Pozitiva:

- + Všechny obce mají platný územní plán.
- + Rychlá reakce na potřebné změny ze strany pořizování ÚPD.
- + Většina obcí má zachovalou historickou sídelní strukturu. V obcích vymezen návesní prostor.
- + Město Šternberk jako přirozené historické centrum SO ORP.

Negativa:

- Brownfields v podobě starých zemědělských areálů.
- Horší dostupnost města s občanskou vybaveností pro obce v podhorských oblastech.
- Brownfield – 12 území k prověření.
- Některé obce čekají na nový ÚP a pořizovací proces je v podstatě zastaven z důvodu nemožnosti nalezení dohody mezi obcí a dotčenými orgány.

3. Struktura osídlení

Struktura osídlení České republiky je charakteristická velkou rozdrobeností sídel a relativně nízkým počtem velkoměst s významným zastoupením malých a středních měst, což způsobuje celkově vysokou míru urbanizace. Struktura osídlení České republiky má hierarchický charakter uspořádání sídel tvořený centry několika hierarchických úrovní – kategorií. Centra osídlení zejména centra vyššího a středního řádu jsou významnými póly sídelní struktury, zásadně ovlivňující rozvoj a vazby v území. Hierarchické uspořádání, sídelní struktury je výsledkem dlouhodobého vývoje mimo jiné ovlivněno různými podmínkami a potenciálem v jednotlivých regionech ČR.

Dle „Návrhu kategorizace center osídlení ČR“ jsou vymezeny kategorie center.

Tab. 3.1.: Kategorie center osídlení ČR.

kategorie center			počet obyv. (v tis.) cca		počet center (návrh)
			centra	spád. území (vč. centra)	
A	vyšší	významné	100	200	15
B		ostatní	50	100	13 (14)
C	střední	významné	20	40	40 (43)
D		ostatní	15	30	32 (35)
E	nižší	významné	10	20	nejsou navrhována
F		ostatní	5	10	nejsou navrhována
G	malá		3(2)	obvykle > 5	nejsou navrhována

Zdroj: Sídelní struktura České republiky, Návrh kategorizace center osídlení ČR a vymezení hlavních vazeb center v celorepublikovém a středoevropském kontextu, AURS, spol. s r. o. a ÚRS PRAHA, a. s., Ing. arch. Milan Körner, CSc., RNDr. Jan Müller, Ing. arch. Radana Feistnerová, Ing. arch. Blanka Almásyová, zpracované pro MMR, listopad 2017.

Spádovým centrem je pro SO ORP Šternberk město Olomouc, které nabízí veškeré služby významného vyššího centra. Šternberk je pak centrem nižší významné kategorie. Město Šternberk a obec Štarnov patří do rozvojové oblasti OB8. Tyto oblasti jsou vymezeny politikou územního rozvoje ČR. Rozvojové oblasti zahrnují obce, ovlivněné dynamikou hlavního centra (krajského města). V těchto oblastech se předpokládá vysoká pravděpodobnost výskytu problémů a územních konfliktů, vyplvajících z rozvoje. Vymezení je vázáno především na sídelní strukturu a dopravní infrastrukturu.

Mimo měst a obcí s vazbou na Moravskoslezský kraj, které mají více místních částí jsou v území jen centralizované obce bez místních částí. Seznam místních částí:

Šternberk – Krakořice, Dalov, Chabičov, Těšíkov,

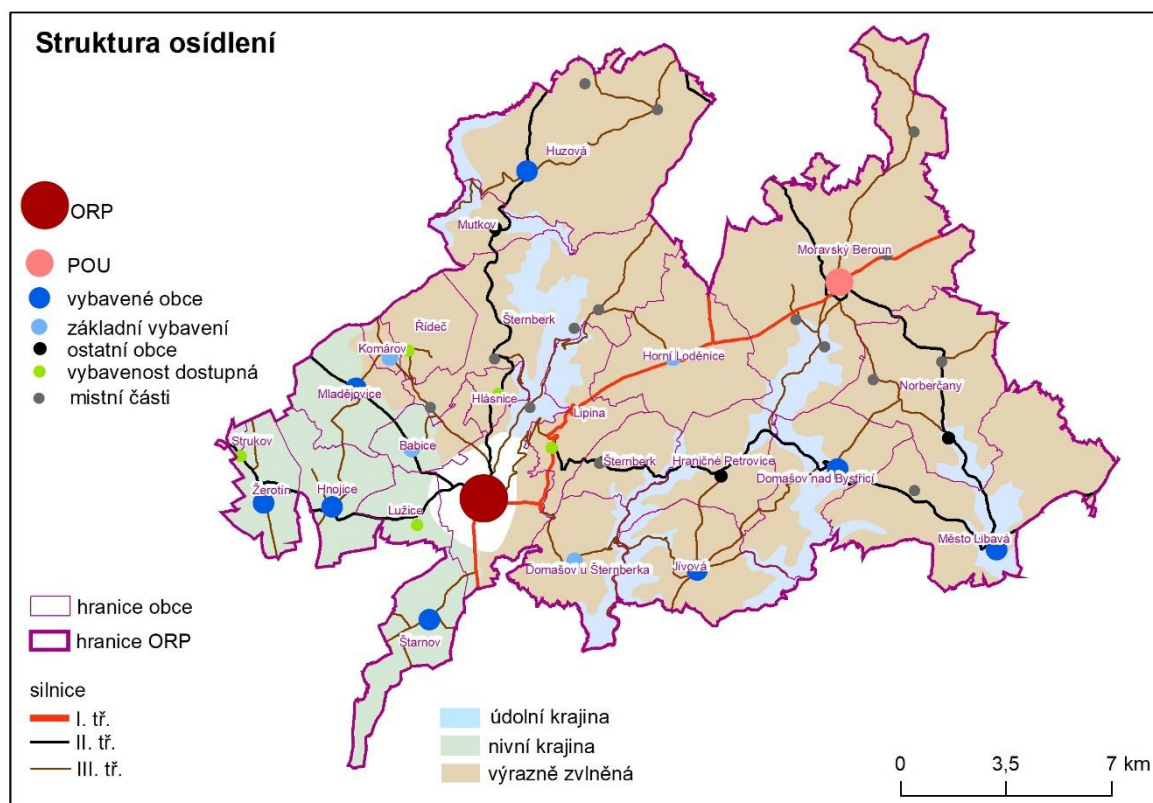
Moravský Beroun - Sedm Dvorů, Ondrášov, Čabová, Nové Valteřice

Norberčany – Stará Libavá, Nová Véska, Trhavice

Město Libavá – Heroltovice

Huzová – Arnoltice, Veveří

Obr. 3.1.: Struktura osídlení SO ORP Šternberk.

Šternberk jako obec s rozšířenou působností je doplněn Moravským Berounem jako obec s pověřeným obecním úřadem. Dále jsou v hierarchii obce, které jsou vybavené, ať už historicky (středisková obec), nebo novodobějším rozvojem. Jedná se o obce Huzová, Mladějovice, Žerotín, Hnojice, Štarnov, Jívová, Domašov nad Bystřicí, Město Libavá. Obce se základním vybavením jsou Komárov, Babice, Domašov u Šternberka, Horní Loděnice. Obce s dostupným vybavením Řídeč, Strukov, Lužice, Lipina (vazba na vybavené obce). Obce Hraničné Petrovice a Norberčany jsou limitovány absencí základního vybavení a jeho nedostupností.

Struktura osídlení je výrazně ovlivněna dopravní dostupností center, které poskytují služby a občanskou vybavenost. Nejlépe je dopravně dostupný veřejnou dopravou Šternberk. Dostupnost jeho místních částí je však srovnatelná s dopravní obsluhou okolních obcí. Elektrifikovaná trať a hlavní vlakové nádraží leží v jihozápadní části města a je tak hůře dostupné pro pěší z centra a odlehlých částí Šternberka. Hlavní autobusové nádraží je situováno u vlakového nádraží, druhé autobusové nádraží je v blízkosti centra města. Většina místních spojů propojuje obě autobusové nádraží.

Dopravní obsluha

Území ORP Šternberk je obsluhováno vlakovou a autobusovou dopravou. Vlakové tratě zde procházejí tři, ovšem pouze dvě mají zavedené zastávky. Koridor Šumperk – Uničov – Olomouc, trať označená číslem 290, je dominantní pro území, jelikož spojuje město Šternberk s Olomoucí a nabízí spojení trvající 15 minut, v případě spěšného vlaku pouhých 8 minut. Trať byla modernizována, první etapa rekonstrukce s elektrizací (Olomouc–Uničov) byla zahájena v roce 2019 a zprovozněna byla v prosinci 2022. Trať je vybavena vlakovým zabezpečovačem ETCS, které má za úkol kontrolu vlaku a strojvedoucího a případě jejich nebezpečí spustí brzdění. V lednu 2023 pak zde byl zahájen jako na první trati v České republice provoz vlaků pod ETCS. Další vlakovou trať je trať 310 Olomouc–Moravský Beroun–Ostrava. Tato trať má na území tři zastávky, Jívová, Domašov nad Bystřicí a Moravský Beroun.

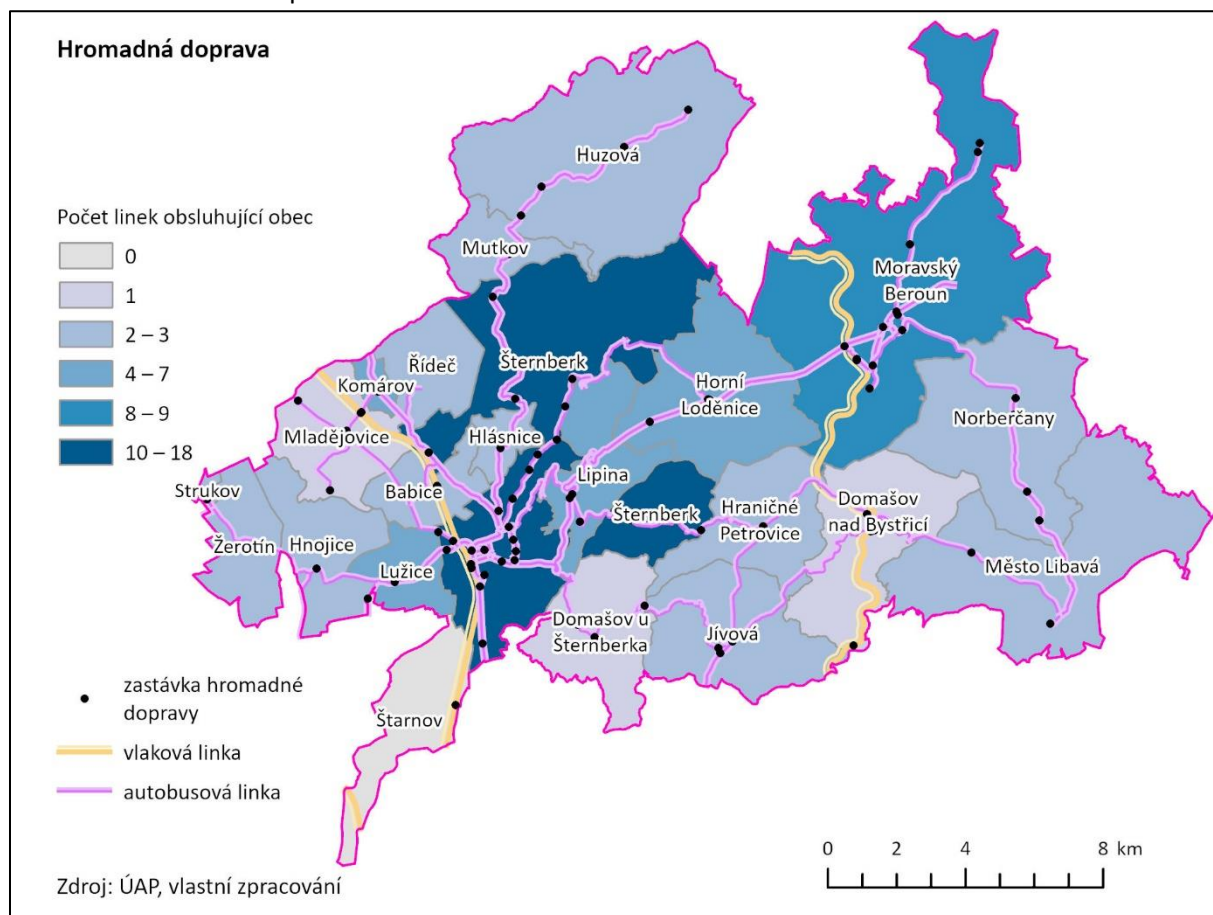
Trať je výrazně méně využívána. V obci Jívová je vlaková zastávka vzdálená 4 km od obce, takže ji obyvatelé téměř nevyužívají a raději volí možnost dopravy autobusovou dopravou do Šternberka a poté přesejdou na vlak. Územím obce Štarnov prochází i trať 001/270 koridor Olomouc-Praha, nicméně na této trati se zde nenachází železniční stanice.

Vlaková doprava hraje významnou dopravní úlohu pro obce Šternberk, Štarnov, Babice, Komárov a Mladějovice. Druhá železniční trať celorepublikového významu, nesměruje primárně do Šternberka, ale do Olomouce a obsluhuje východní část území (Moravský Beroun a Domašov nad Bystřicí). Dostupnost této trati, a tedy její potenciál je obtížně využitelný. Moravský Beroun, Horní Loděnice a Lipina čerpají ze spojů na sil. I. tř. Místní části Moravského Berouna vykazují nedostatky v dostupnosti veřejnou dopravou obdobně jako obce Norberčany, Huzová, Město Libavá.

V rámci území ORP je většina obcí spojena autobusovou dopravou s městem Šternberk, výjimkou je obec Štarnov, která má spojení pouze vlakové. Většina obcí má na svém území dvě nebo tři autobusové linky, nejvíce spojení je směřováno přes Šternberk (18).

Území se dělí na šest tarifních zón v rámci integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje.

Obr. 3.2.: Hromadná doprava v SO ORP Šternberk

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Centrum a na něj bezprostředně navázané obce jsou v růstu a mají potenciál ve svém dalším rozvoji. Na druhou stranu u obcí v bývalých Sudetech dochází k negativním sociodemografickým jevům, poklesu vybavenosti a její zhoršené dostupnosti.

Pozitiva

- + Dobré dopravní napojení Šternberka a Štarnova na Olomouc.
- + Silné nadstandardně vybavené centrum (Šternberk).
- + Zlepšení dopravního napojení elektrifikací železniční tratě.

Negativa:

- Výskyt obcí (Norberčany, Hraničné Petrovice) bez potenciálního rozvoje.
- Rozšiřující se rozdíly mezi obcemi s rozvojovým potenciálem a obcemi bez něj.
- Negativní sociodemografické jevy v severovýchodní části ORP, pokles vybavenosti a její zhoršená dostupnost.

4. Sociodemografické podmínky a bydlení

Mapa: 4_sociodemograficke_podminky

Veškerá data o obyvatelstvu pocházejí ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB), z průběžné demografické statistiky nebo zvláštních výběrových šetření.

Vývoj počtu obyvatel

Nárůst a stabilizace počtu obyvatel je přímo závislá na dopravní dostupnosti a není závislá na počáteční velikosti obce a jejím občanském vybavení. Obce nabízející pozemky k zastavění vykazují zvýšený nárůst počtu obyvatel a na to by mělo být navázáno i další občanské vybavení. Ve sledovaném období 2017 až 2023 v ORP Šternberk ubylo 165 obyvatel.

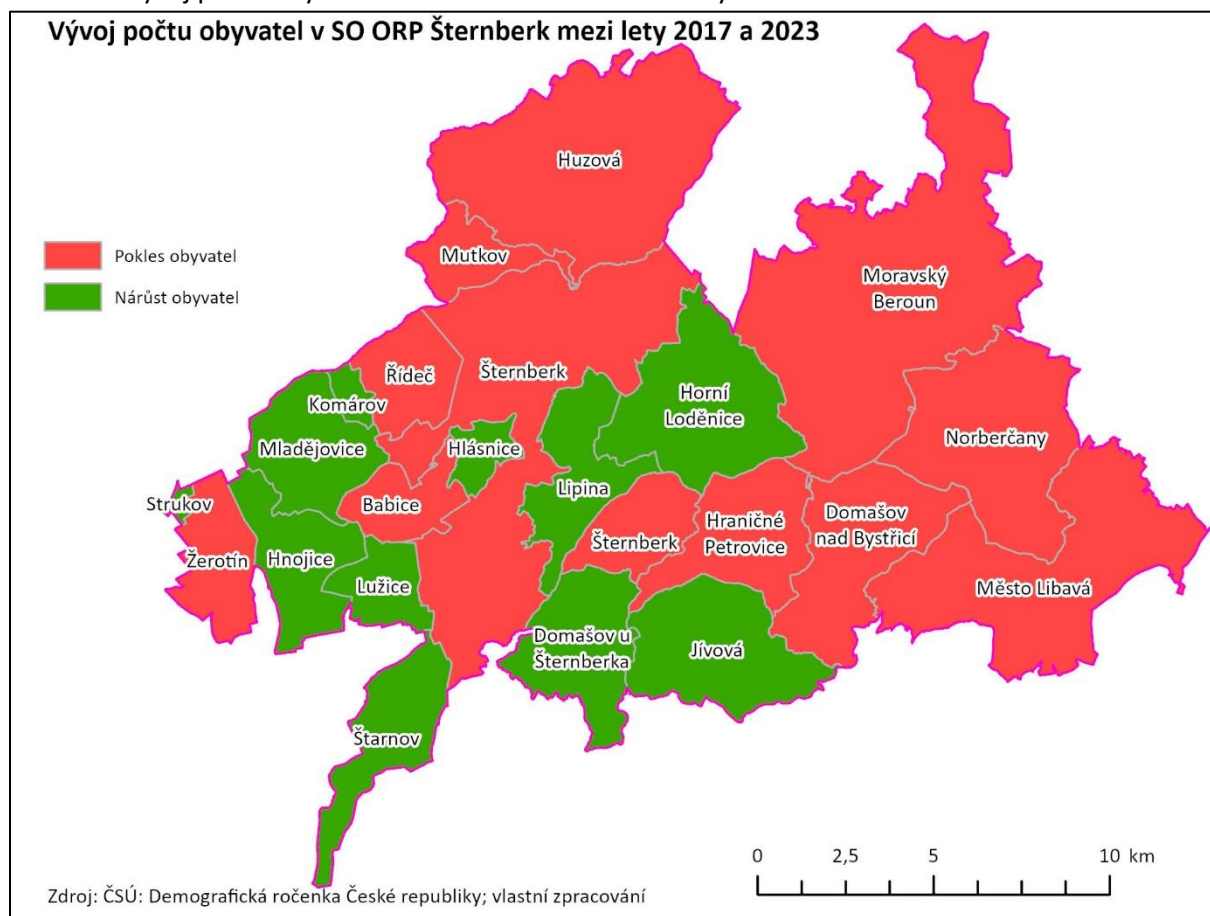
Obce se zhoršenou vybaveností, a především špatnou dopravní dostupností vykazují dlouhodobý trend poklesu obyvatelstva a je potřeba uvažovat o takové funkci obce, která je výhledově udržitelná – např. rekreační bez nároků na plné občanské vybavení. V ostatních stabilizovaných obcích je nutné zachovat stávající rozsah občanského vybavení, případně jeho doplnění (s možností adekvátní dostupnosti).

Tab. 4.1.: Vývoj počtu obyvatel (stav k 31.12.)

obec	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	změna	trendová křivka
Babice	466	449	451	453	443	448	450	-16	
Domašov nad Bystřicí	501	488	490	480	495	494	491	-10	
Domašov u Šternberka	332	337	337	343	340	343	345	13	
Hlásnice	218	229	223	225	230	242	248	30	
Hnojice	637	637	634	611	632	653	651	14	
Horní Loděnice	326	343	333	337	344	340	340	14	
Hraničné Petrovice	136	146	150	150	144	142	133	-3	
Huzová	579	579	565	565	562	563	572	-7	
Jívová	586	591	592	597	616	648	647	61	
Komárov	199	207	206	210	205	220	226	27	
Lipina	172	175	167	161	166	166	175	3	
Lužice	388	396	405	398	399	407	407	19	
Město Libavá	603	598	603	581	566	568	551	-52	
Mladějovice	712	718	726	719	725	722	729	17	
Moravský Beroun	2 985	2 957	2 934	2 882	2 860	2 872	2 844	-141	
Mutkov	51	49	48	42	45	46	49	-2	
Norberčany	267	259	258	243	246	249	244	-23	
Řídeč	199	192	203	193	198	197	189	-10	
Strukov	142	146	150	159	163	162	162	20	
Štarnov	755	766	795	813	846	859	866	111	
Šternberk	13 481	13 495	13 440	13 278	13 144	13 239	13 264	-217	
Žerotín	464	464	451	451	447	448	451	-13	
Celkem SO ORP	24 199	24 221	24 161	23 891	23 816	24 028	24 034	-165	

Zdroj: ČSÚ

Obr. 4.1.: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Šternberk mezi lety 2017 a 2023

Pro vyjádření změny počtu obyvatel během vybraného časového intervalu je vhodné použít řetězový index, který porovnává, na kolik procent se změnila hodnota v každém roce vždy oproti předchozímu roku.

Tab. 4.2.: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel SO ORP Šternberk v letech 2006 až 2023

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Řetězový index	Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Řetězový index
2006	23 834	100,13	2015	23 639	100,08
2007	23 896	100,26	2016	24 164	102,22
2008	23 921	100,10	2017	24 199	100,14
2009	23 889	99,87	2018	24 221	100,09
2010	23 827	99,74	2019	24 164	99,76
2011	23 708	99,50	2020	24 087	99,68
2012	23 657	99,78	2021	23 816	98,87
2013	23 576	99,66	2022	24 028	100,89
2014	23 621	100,19	2023	24 034	100,02

Zdroj: ČSÚ

Z dlouhodobého vývoje počtu obyvatel SO ORP Šternberk v letech 2006 až 2023 je patrný lehký nárůst počtu obyvatel do roku 2008. Poté nastal úbytek počtu obyvatel až do roku 2014, kdy došlo k mírnému nárůstu počtu obyvatel. V souvislosti se změnou území Vojenského újezdu Libavá vznikla od 1. ledna 2016 na území SO ORP Šternberk obec Město Libavá, což zapříčinilo výrazný nárůst počtu obyvatel. Rostoucí trend počtu obyvatel vydržel až do roku 2019, kdy došlo k mírnému poklesu a tento pokles

přetrvával važ do roku 2022. Počet obyvatel mírně vzrostl a poslední dva sledované roky počet obyvatel stagnuje.

Pohyb obyvatelstva

V čase se mění stav obyvatelstva daného území, tedy nejen jeho počet ale i struktura, prostorové rozložení a další znaky. Přirozený pohyb je výsledkem přirozeného rozmnožování a umírání obyvatelstva. Podle vztahu těchto procesů jde buď o přirozený přírůstek, nebo úbytek obyvatelstva. Mechanický pohyb obyvatelstva zahrnuje všechny prostorové přesuny obyvatelstva. Podle poměru emigrace a imigrace dochází buď k migračnímu přírůstku, nebo úbytku obyvatelstva.

Vyjíždějící obyvatelé SO ORP Šternberk nejvíce cestují v rámci Olomouckého kraje. Dalším oblíbeným krajem pro cestování do zaměstnání nebo do škol je kraj Moravskoslezský, a to z obcí Moravský Beroun (136), Šternberk (52) a Huzová (22). Za zmínku stojí také Jihomoravský kraj, kam pravidelně směřuje celkem 143 obyvatel, a dalších 92 obyvatel má cestu do hlavního města Prahy, kteří zde jezdí do škol. Jednoznačně největší vyjíždka ze všech obcí je do nedaleké obce Olomouc, která je významným tahounem zaměstnání.

Tab. 4.3.: Počet vyjíždějících do zaměstnání či škol

obec	Vyjíždějící			Vyjíždějící na místo pracoviště/školy: obec Olomouc		
	celkem	zaměstnaní	žáci, studenti	celkem	zaměstnaní	žáci, studenti
Babice	256	193	63	70	57	13
Domašov nad Bystřicí	209	142	67	60	44	16
Domašov u Šternberka	151	104	47	37	29	8
Hlásnice	143	82	61	20	14	6
Hnojice	344	235	109	90	70	20
Horní Loděnice	180	123	57	21	13	8
Hraničné Petrovice	56	41	15	8	6	2
Huzová	241	172	69	40	31	9
Jívová	293	195	98	114	89	25
Komárov	89	59	30	10	9	1
Lipina	87	61	26	23	19	4
Lužice	187	141	46	42	31	11
Město Libavá	213	147	66	42	27	15
Mladějovice	372	262	110	74	55	19
Moravský Beroun	1 063	715	348	150	104	46
Mutkov	21	15	6	4	4	.
Norberčany	100	83	17	10	8	2
Řídeč	92	68	24	14	12	2
Strukov	60	45	15	14	14	.
Šternov	437	315	122	185	158	27
Šternberk	5 757	4 012	1 745	1 433	1 150	283
Žerotín	222	163	59	57	46	11
SO ORP Šternberk	10 573	7 373	3 200	2 518	1 990	528

Zdroj: ČSÚ

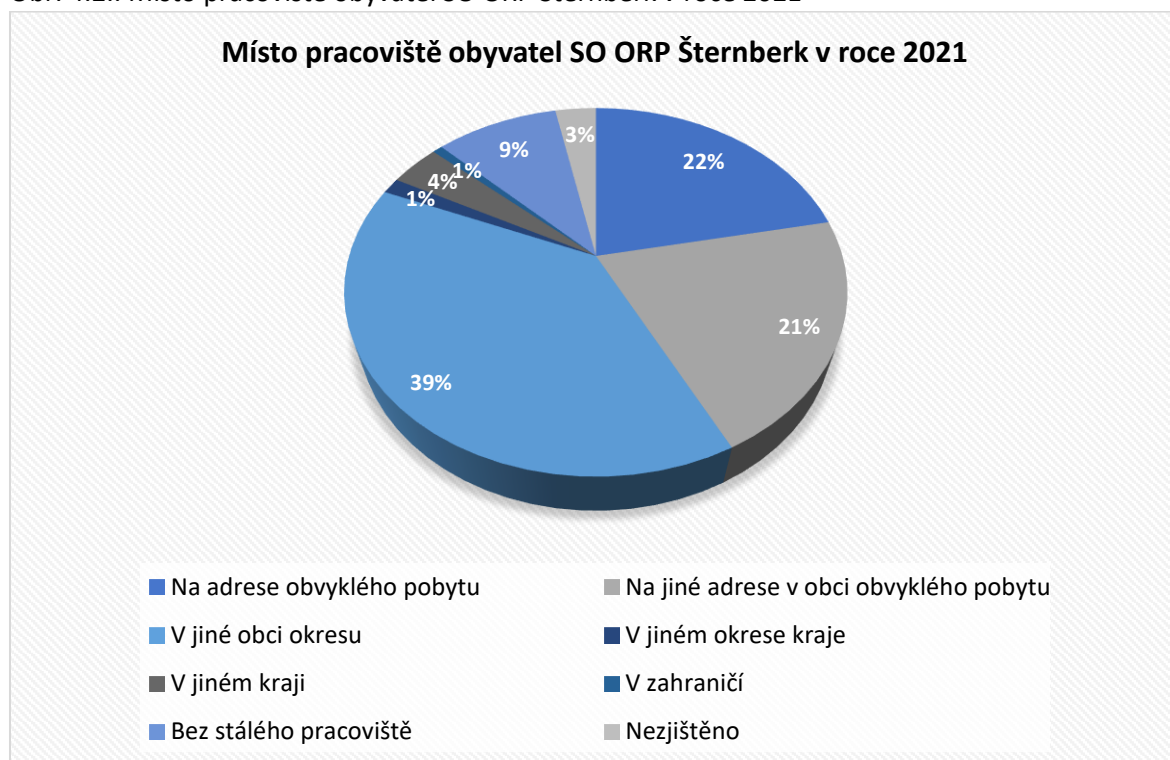
V SO ORP Šternberk je ve své obci zaměstnáno 43 % obyvatel (4 782). Hodnota je mírně pod krajským průměrem, výrazněji potom pod průměrem celé ČR. V rámci okresu vyjíždí do jiné obce 39 % obyvatel (4 370). Příčinou je převážně nízká pracovní nabídka v některých obcích ORP. Do jiného kraje dojíždí za prací 4 % občanů a bez stálého pracoviště je 9 % dotázaných.

Nejvyšší procento pracujících, kteří jsou zaměstnaní v obci trvalého pobytu je ve městě Šternberk (54 %), které díky vyššímu počtu obyvatel výrazně ovlivňuje průměr ORP. Nadprůměrné hodnoty shledáváme u města Moravský Beroun (52 %) a v obci Město Libavá (49 %). Ostatní obce se pohybují okolo hodnoty 15 %. Nejméně obyvatel zůstává v obci Lipina a Horní Loděnice.

V rámci okresu do jiné obce vyjíždí nejvíce obyvatel obcí, které jsou v ideální dojezdové vzdálenosti do města Šternberk. Jedná se o obce Babice, Hlásnice, Hnojice, Komárov, Mladějovice, Štarnov a Žerotín. Všechny obce se pohybují mezi 65 a 70 procenty vyjíždějících. Nejméně pak logicky vyjíždí obyvatele obcí s vysokou zaměstnaností v obci trvalého pobytu (Moravský Beroun, Město Libavá).

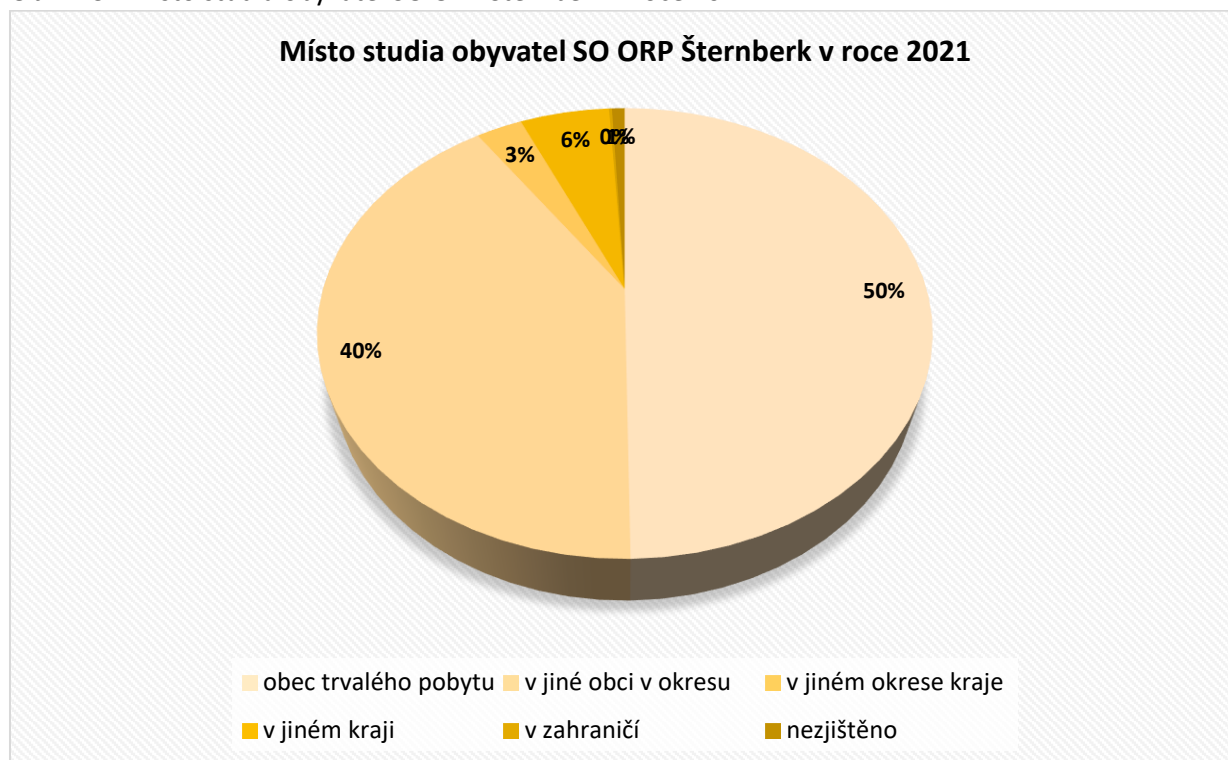
Vyjíždka v rámci kraje je na zanedbatelných hodnotách, jelikož nepřesahuje ani 4 % obyvatel obce. V rámci kraje má pak nulovou vyjíždku pouze Mutkov. Mimo Olomoucký kraj vyjíždí převážně obyvatelé obcí na hranicích Moravskoslezského kraje. Z obce Huzová vyjíždí 10 % obyvatel, z Norberčan 8 %.

Obr. 4.2.: Místo pracoviště obyvatel SO ORP Šternberk v roce 2021

Zdroj: ČSÚ: Sčítání lidu, bytů a domů 2021, vlastní zpracování.

Obr. 4.3.: Místo studia obyvatel SO ORP Šternberk v roce 2021

Zdroj: ČSÚ: Sčítání lidu, domů a bytů 2021, vlastní zpracování.

V SO ORP Šternberk navštěvuje školská zařízení ve své obci 50 % studentů (1 605). Hodnota je mírně pod krajským průměrem (56 %), výrazněji potom pod průměrem celé ČR (59 %). V rámci okresu vyjíždí do jiné obce 40 % studentů (1 312). Jedná se převážně o obyvatele obcí, které nedisponují základní a střední školou, případně o studenty vysoké školy. Do jiného kraje dojíždí za studiem pouze 3 % občanů (183) a v zahraničí jich studuje 6 %. Nutno podotknout, že statistika počítá pouze s občany, kteří nepracují. V případě vyjížděky do jiného kraje může být hodnota nízká i díky faktu, že studentům vznikne potřeba během studia pracovat.

Nejvíce studujících zůstává v obci Šternberk (70 %), díky kvalitní občanské vybavenosti v oblasti vzdělání. Další nadprůměrné hodnoty registrujeme u obce Město Libavá a města Moravský Beroun. Dvanáct obcí v ORP Šternberk nemá ve své obci žádné vzdělávací zařízení, a tak jsou studenti nuceni vyjíždět mimo obec.

Do jiné obce v rámci okresu Olomouc má dojížděku přes 90 % šest obcí ORP Šternberk. Díky zmíněné absenci školských institucí v obci jsou hodnoty nadprůměrné u většiny obcí.

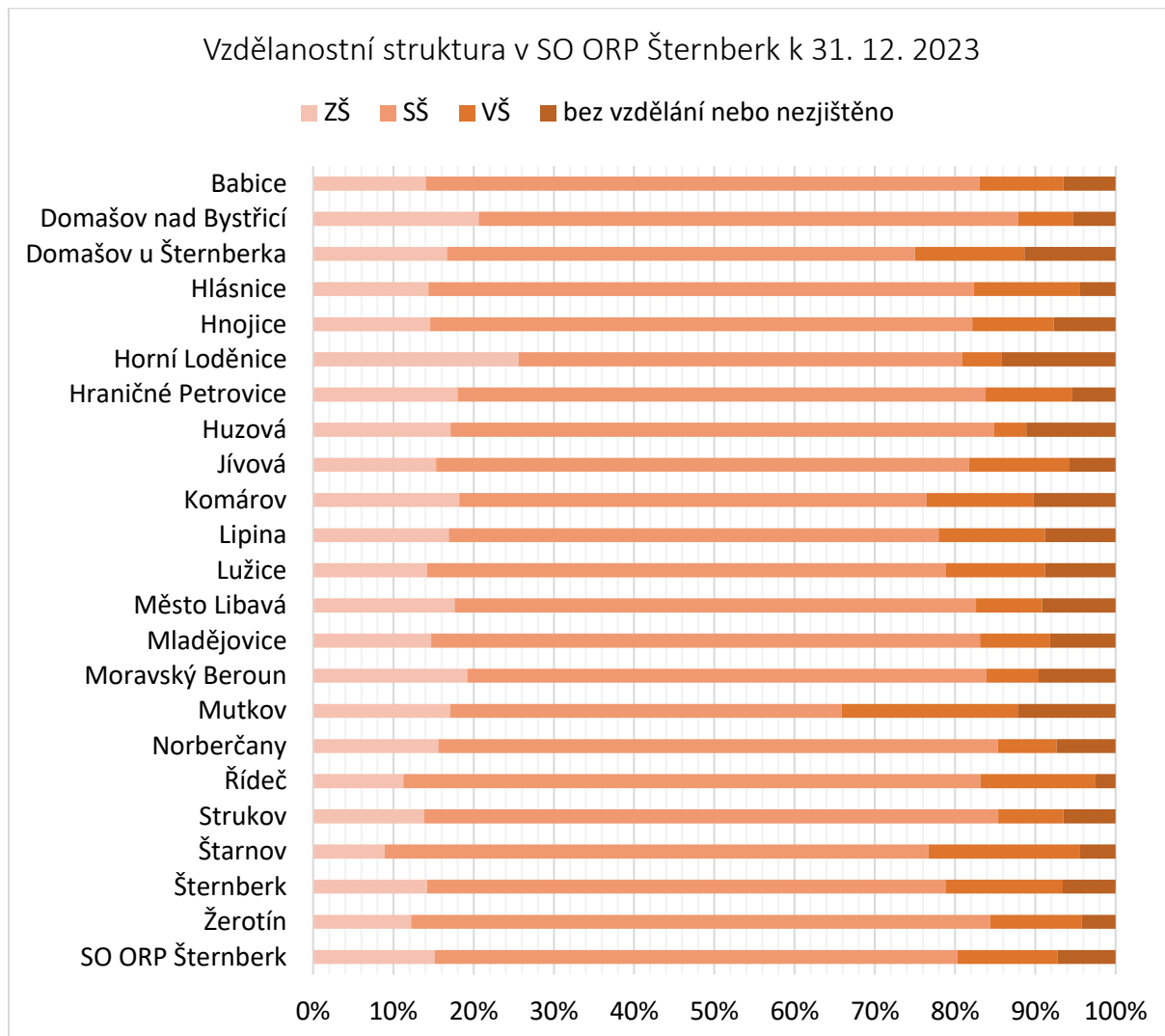
Mimo Olomoucký kraj za studiem vyjíždí 183 studentů (3 %), kdy 88 z nich pochází ze Šternberka. Nejvíce vyjíždějících v přepočtu na studenty má obec Mutkov, Řídeč a Lipina. Do zahraničí pak za studiem vycestuje pouze 6 studentů.

Vzdělanostní struktura

Lze konstatovat, že kromě níže uvedených výjimek obce v ORP Šternberk dosahují průměrných hodnot. V SO ORP Šternberk je největší zastoupení středoškolsky vzdělaných obyvatel (65 %), nejvíce procentuální reprezentace středoškolsky vzdělaných obyvatel je v obcích Norberčany, Řídeč, Strukov a Žerotín (72 %), nejméně pak v Horní Loděnici (49 %). Co se týče obyvatel se základním vzděláním, průměr v SO ORP Šternberk činí 15 %, přičemž největší zastoupení je v obci Horní Loděnici (26 %) a nejmenší

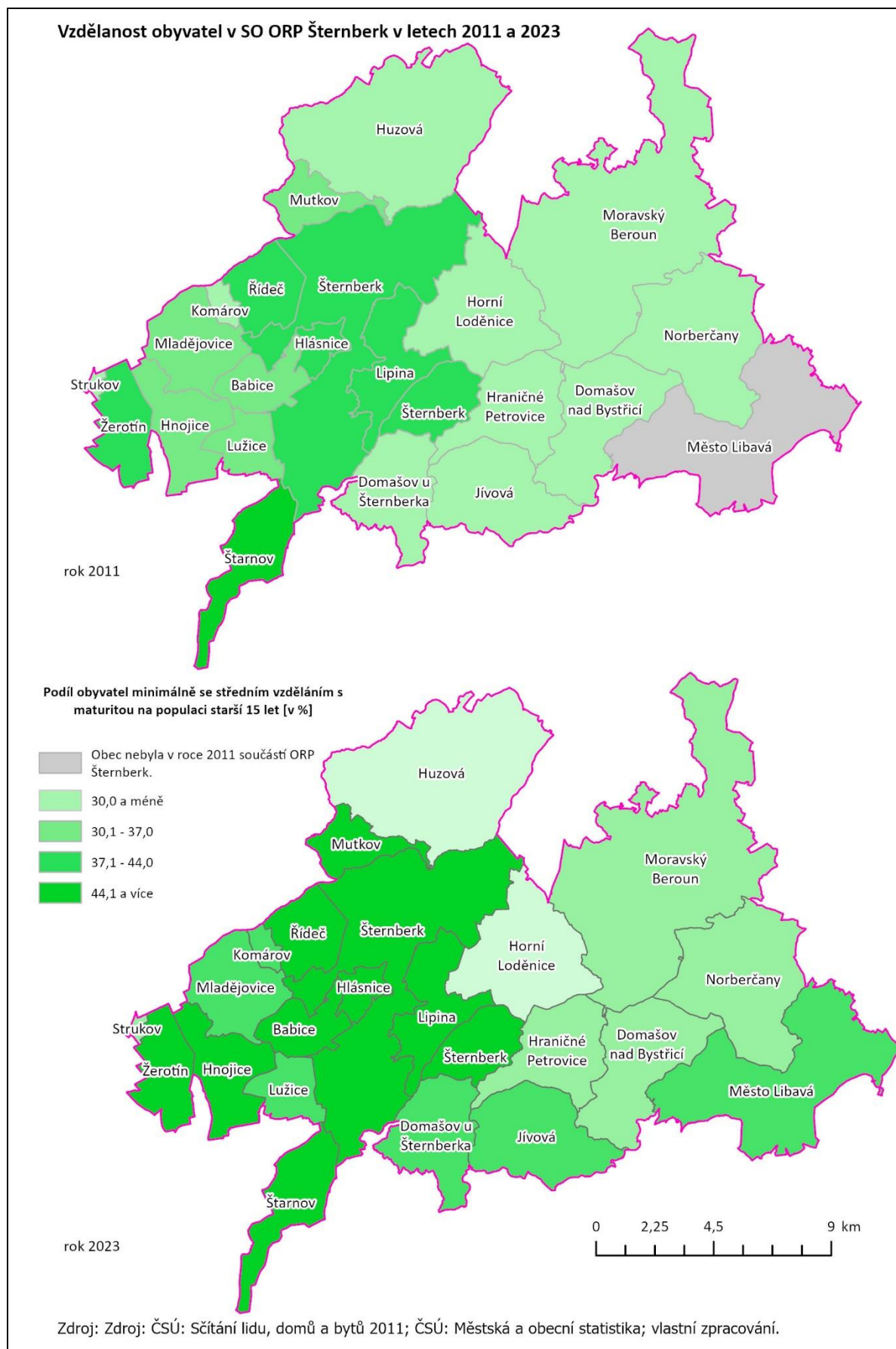
v obci Štarnov (9 %). Vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé zastupují 12 % obyvatelstva SO ORP, největší koncentrace je v obci Mutkov (22 %) a nejmenší v obci Huzová (4 %).

Obr. 4.4.: Vzdělanostní struktura v SO ORP Šternberk k 31. 12. 2023

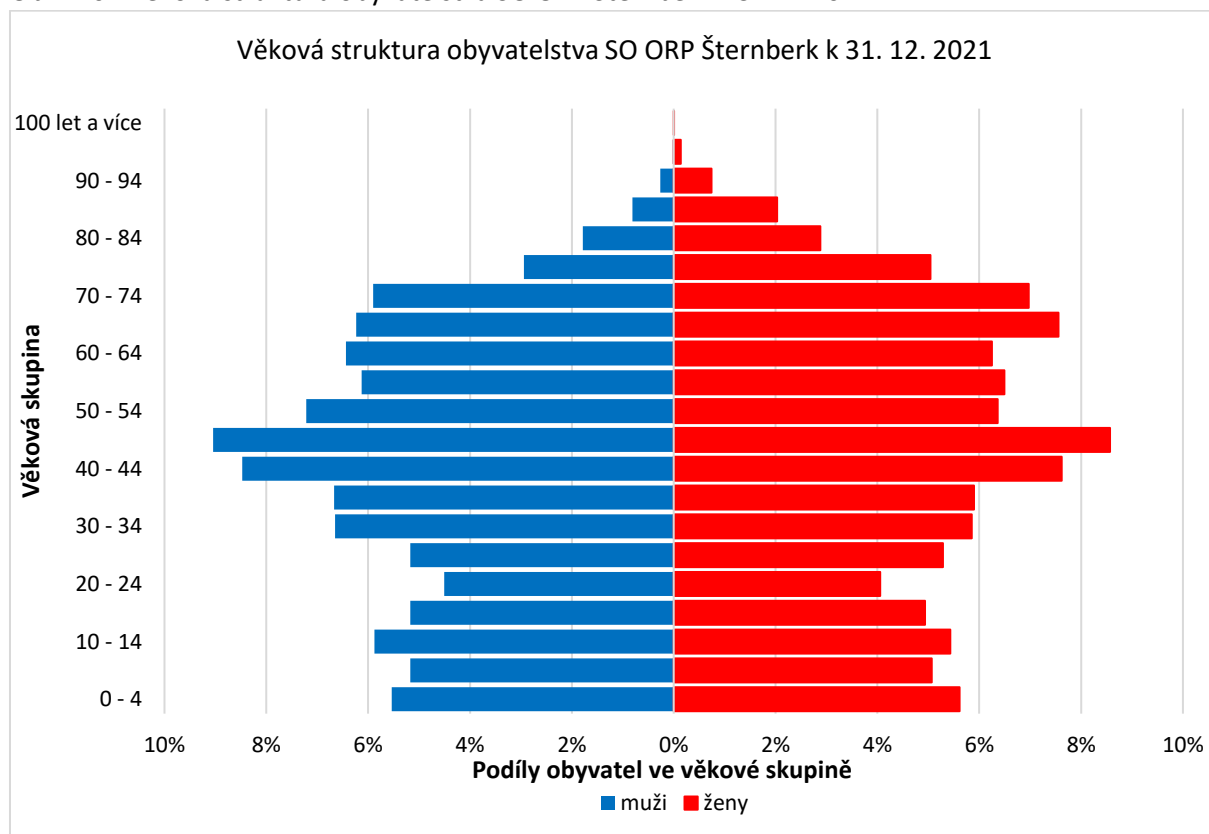
Zdroj: ČSÚ: Sčítání lidu, domů a bytů 2021, vlastní zpracování.

Obr. 4.5.: Vzdělanost obyvatel v SO ORP Šternberk

Věková struktura

Obr. 4.6.: Věková struktura obyvatelstva SO ORP Šternberk k 31.12.2021

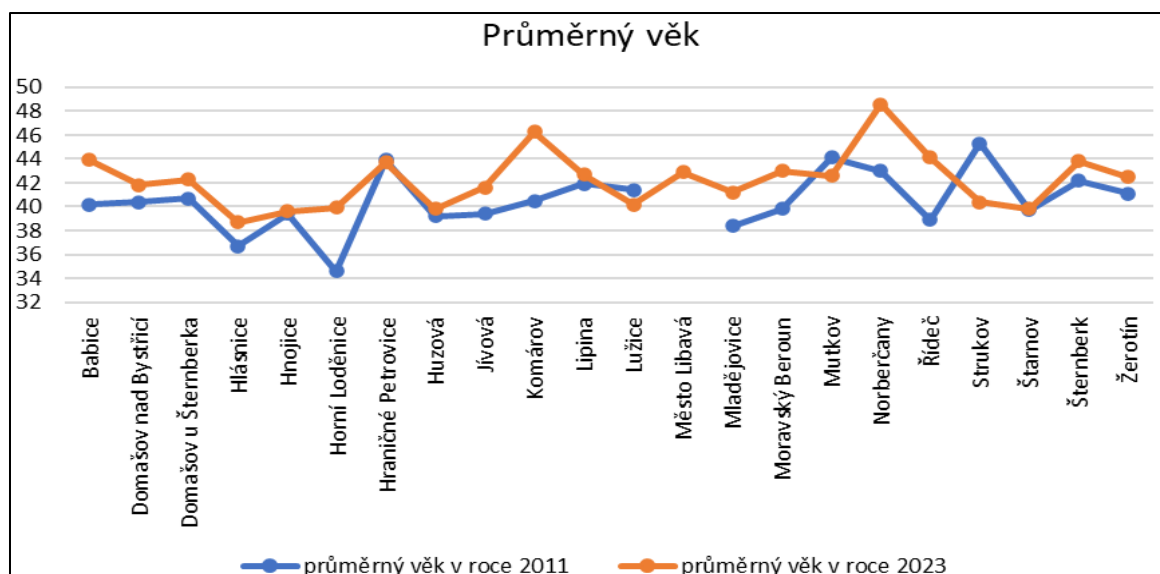
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Index stáří

Populace ČR zaznamenává dlouhodobě trend populačního stárnutí. Z ekonomického a sociálního hlediska má tento trend dopad na ekonomickou zátěž obyvatelstva v produktivním věku. Proces demografického stárnutí lze charakterizovat například pomocí indexů závislosti nebo indexu ekonomického zatížení, nejčastěji je však používán index stáří, který vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let. Index závislosti nám udává počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let.

V obcích SO ORP Šternberk je již dlouhodobě nepříznivý zejména trend vývoje poměru mezi poproduktivní a produktivní částí populace. Index závislosti II v roce 2011 byl pro SO ORP 22,48, přičemž v roce 2023 tato hodnota vzrostla na 33,98. Největší nárůst byl zaznamenán v obcích Komárov (31,67) a Norberčany (26,37). Za zmínku stojí obec Hnojice, která ve sledovaném období stagnovala na hodnotě pohybující se kolem 24. Rozdíl indexů stáří obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Šternberk mezi lety 2023 a 2011 je zobrazen níže v mapě. Lze vidět, že k nižším hodnotám, tedy k omládnutí obyvatelstva dané obce, došlo v osmi obcích. Znatelný rozdíl je zaznamenán v obci Hraničné Petrovice, kde se počet osob ve věku 0-14 let zdvojnásobil a počet osob ve věku 65 a více let zůstal obdobný. Obec Strukov omládla nejvíce, zde se počet osob v preproduktivním věku zčtyřnásobil a v postproduktivním zvýšil pouze o 26 %. K zestárnutí obyvatel došlo nejvíce v obcích Komárov, Norberčany a Řídeč. Zde se výrazně zvýšil počet osob ve věku 65 let a více.

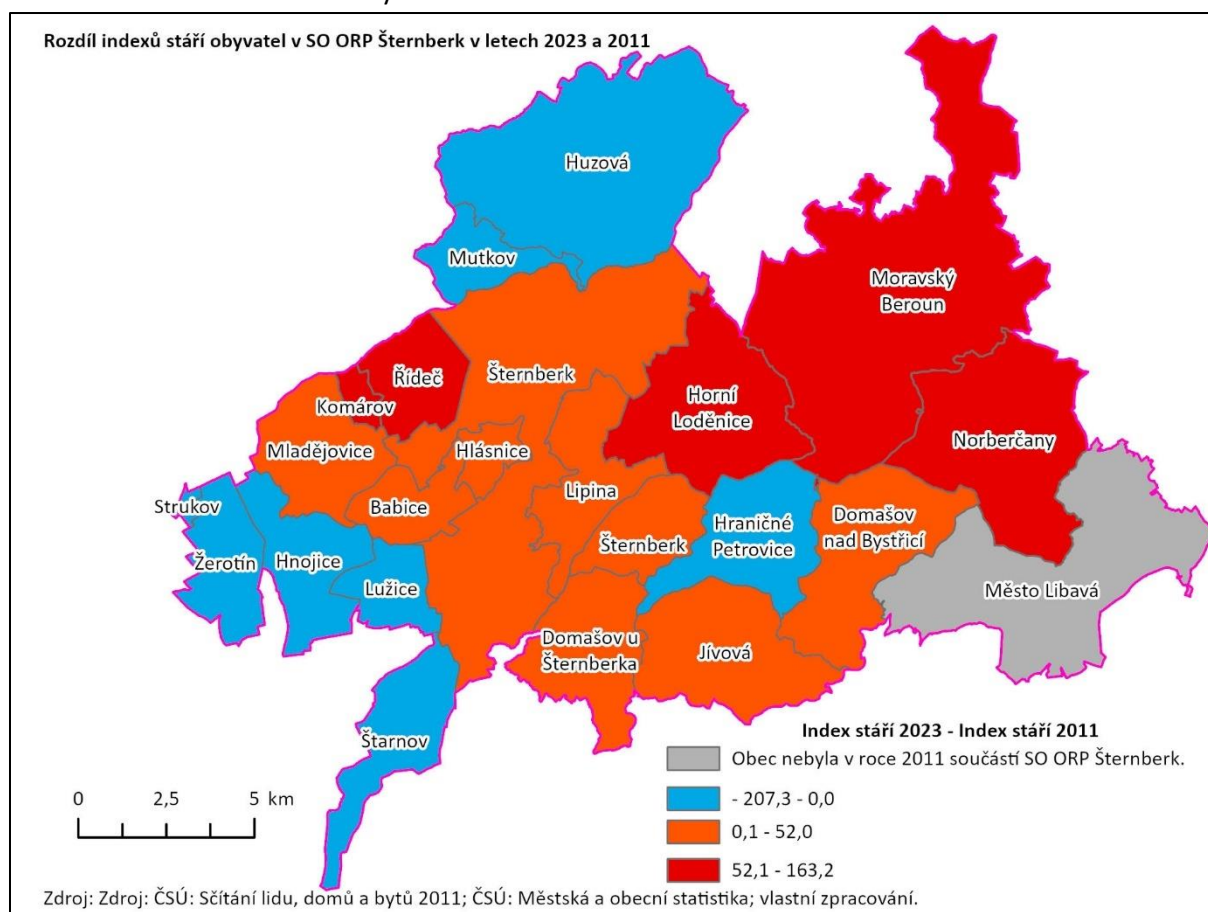
Obr. 4.7.: Průměrný věk obyvatel v obcích SO ORP Šternberk

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2011; ČSÚ: Městská obecní statistika

Průměrný věk obyvatel jednotlivých obcí se pohybuje v rozmezí od 38,2 roků v obci Hlásnice, až po 48,1 roků v obci Norberčany. U většiny obcí došlo ke zvýšení průměrného věku jejich obyvatel. Nejvíce v obci Komárov (o 5,8 roku). Jen čtyři obce vykazují pokles průměrného věku obyvatel. Největší byl v obci Strukov a to o 4,9 roku.

Obr. 4.8.: Rozdíl indexů stáří obyvatel v SO ORP Šternberk v letech 2023 a 2011

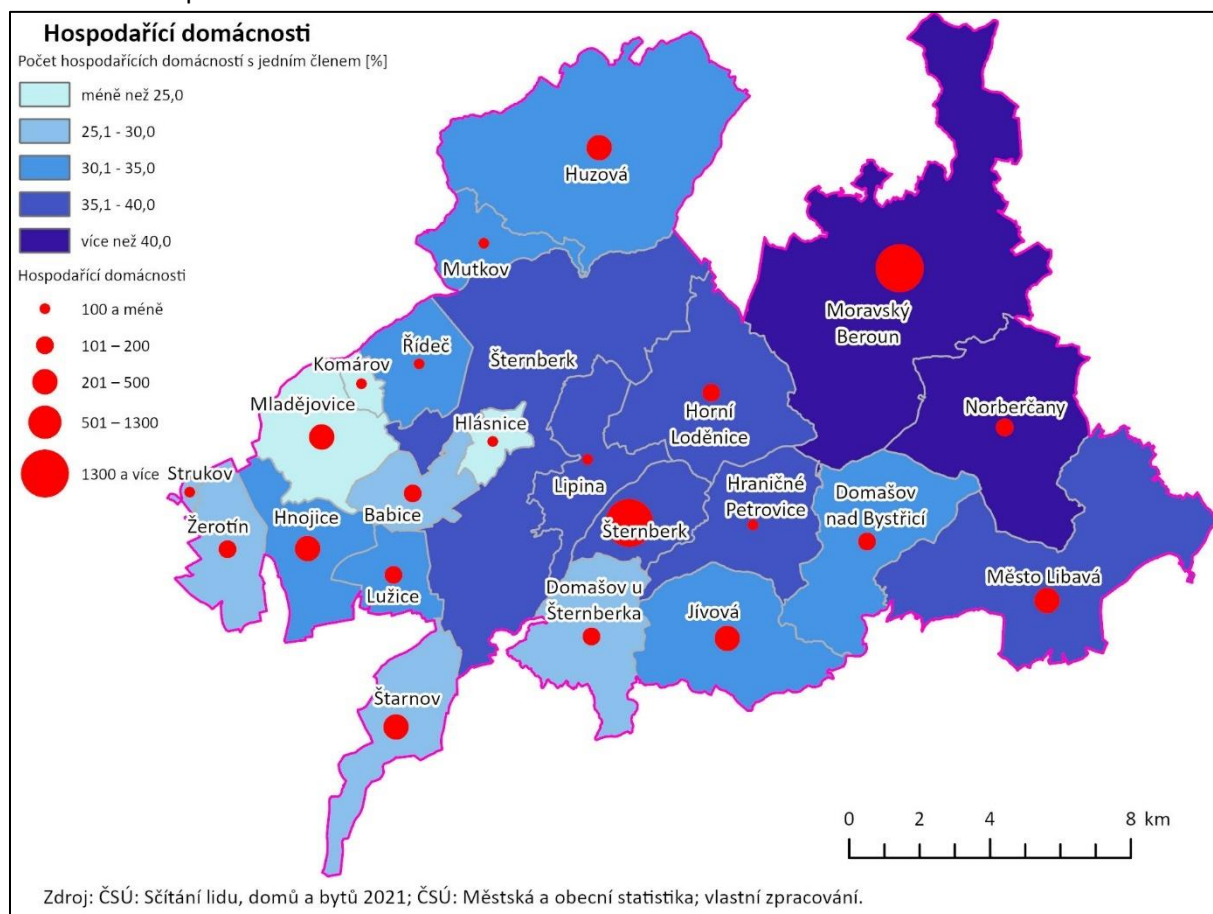

Bytová výstavba

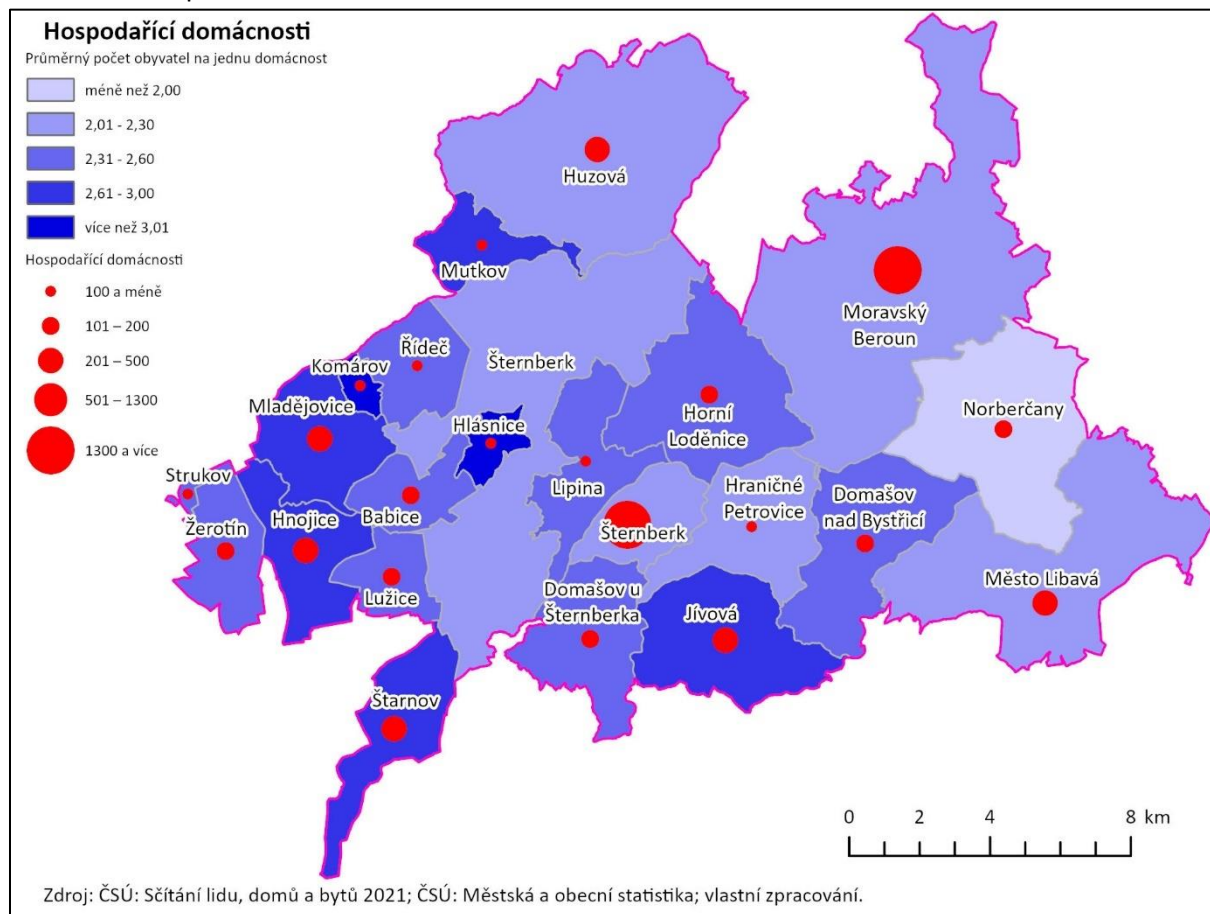
Dle dat českého statistického úřadu byla vypracována analýza bytové výstavby mezi lety 2007 – 2023. Jde o celkový počet dokončených bytů v obci za sledované období, který je pak přepočítán na 1 000 obyvatel. Data za obyvatelstvo se vážou na střední rok sledovaného období, tedy k 31.12.2015. Největší počet bytů byl vystavěn ve Šternberku, kde vzniklo za sledované období 436 bytů. V přepočtu na 1 000 obyvatel je největší rozvoj bytové výstavby ve Štarnově (140) a Hlásnici (132). Nejmenší počet bytů vznikl ve Strukově, Mutkově, Hraničných Petrovicích, Domašově nad Bystřicí a v Huzové. Žádný rozvoj nezaznamenaly obce Město Libavá a Norberčany.

Struktura hospodařících domácností s jedním členem je v ORP je v průměru 33 %. Největší zastoupení těchto domácností je v obcích Norberčany (49 %), Moravský Beroun (43 %) a Šternberk (39 %), nejnižší naopak v obcích Hlásnice (22 %), Mladějovice (24 %) a Komárov (24 %). Průměrný počet obyvatelů jedné domácnosti v ORP Šternberk je 2,5, přičemž průměrná největší koncentrace průměrných počtů obyvatel jedné domácnosti je v obci Komárov (3,18 obyvatele na jednu domácnost), nejnižší pak v obci Norberčany (1,95 obyvatele na jednu domácnost).

Obr. 4.10.: Hospodařící domácnosti v SO ORP Šternberk v roce 2021

Obr. 4.11.: Hospodařící domácnosti v SO ORP Šternberk v roce 2021

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Trend stárnutí populace je patrný ve všech obcích, v některých obcích je doplněn odlivem obyvatelstva a nízkým podílem mladých. V dobře dopravně dostupných územích je tento trend potlačen.

Pozitiva

- + V rámci ORP zvyšující se počet obyvatel.
- + Zvyšující se vzdělanost obyvatel ORP.
- + Možnost revitalizace staršího bytového fondu, jeho zkvalitnění využití současně zastavěných ploch.

Negativa

- Pokles obyvatel v periferních obcích ORP Norberčany a Strukov – vysoký průměrný věk, Mutkov a Hraničné Petrovice zvýšený průměrný věk.
- Stárnutí populace a negativní rozložení preproduktivní a postproduktivní části sebou zvyšují negativní dopady a nároky na sociální systém.
- Jedna malá obec – Mutkov – počet obyvatel dlouhodobě pod 50.
- Velké rozdíly mezi obcemi, kde je velká výstavba a přírůstek obyvatel a obcemi, kde dochází k odlivu obyvatel.

5. Příroda a krajina

Mapa: 5_příroda_krajina

V rámci ochrany přírody a krajiny rozlišujeme podle stávající legislativy, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obecnou ochranu územní a druhů a zvláštní ochranu územní a druhů.

Obecná ochrana území, tedy ochrana krajiny podle zákona o ochraně přírody a krajiny je uplatňována prostřednictvím několika nástrojů, především ochranou a vytvářením územního systému ekologické stability, ochranou významných krajinných prvků, ochranou krajinného rázu a zřizováním přírodních parků a vyhlášením přechodně chráněných ploch (MŽP, cit: 2023).

Na území SO ORP Šternberk se nevyskytují žádná velkoplošná chráněná území. Maloplošná chráněná území jsou reprezentována přírodní rezervací Panské louky v katastru obce Moravský Beroun a přírodní památkou Kamenné proudy u Domašova.

Tab. 5.1.: Přírodní parky a Natura 2000 na území SO ORP Šternberk.

Přírodní park	Sovinecko
	Údolí Bystřice
Natura 2000	Ptačí oblast (město Libavá)
	Evropsky významná lokalita (část obce Jívová)

Zdroj: vlastní zpracování, ÚAP.

Natura 2000

Natura 2000 je největší soustava chráněných území na světě, kterou na svých územích podle jednotných pravidel pomáhají spoluvytvářet všechny členské státy Evropské Unie. Tento unikátní celoevropský nástroj ochrany přírody nám pomáhá chránit a pro další generace zachovat vzácné a ohrožené volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a přírodní stanoviště (MŽP, cit: 2023).

Ptačí oblast Libavá se výrazně odlišuje od okolního prostředí a svým charakterem a celkovou rozlohou představuje naprosto svérázný a unikátní region v moravských zemích. V první řadě se jedná o rozsáhlý a až na výjimky zcela neobydlený prostor. Jediným městem je zde Město Libavá, které je sídlem správy vojenského újezdu. Z druhů přílohy směrnice o ptácích je prioritním druhem chřástal polní (*Crex crex*), obývajících bezlesé plochy ve zřejmě mimořádné početnosti. Vyskytuje se i v lokalitách s porosty stromů v místech zrušených obydlení.

Evropsky významná lokalita Libavá se vyznačuje vysokou mírou zachovalosti. V ORP Šternberk zasahuje do katastru obce Jívová a obce Domašov nad Bystřicí. Lesní komplex na jihozápadních a západních svazích představuje z velké části více méně zachovalé přírodě blízké porosty s přirozenou dřevinou skladbou. Velmi kvalitní jsou především květnaté bučiny se suťovými lesy v oblasti Jasanového hřbetu. Ze vzácných druhů bezobratlých se zde vyskytuje střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*), který je jedním z hlavních předmětů ochrany této evropsky významné lokality (AOPK, cit: 2023).

Přírodní parky

Přírodní park je určen k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými a estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněným územím. Vyhláší se nařízením kraje, které může stanovit i nástroje ochrany (Vopálková, cit. 2023).

V SO ORP Šternberk se nachází dva přírodní parky (PP). PP Sovinecko leží v jihozápadní části Nízkého Jeseníku, odkud zasahuje na sever až k hranici CHKO Jeseníky. Oblast je významná díky historické těžbě minerálů a hornin. V parku leží národní přírodní památka Rešovské vodopády.

PP Údolí Bystřice kopíruje tok řeky Bystřice. Nachází se zde původní a přirozená druhová skladba zachovalých lesů. Významná je přírodní památka Kamenné proudy u Domašova nad Bystřicí, kde jsou dominantou mrazové sruby a kamenná moře.

Velká část území, především vrchoviny, je chráněna nižším stupněm ochrany. Dále se v území nachází plochy pro migraci velkých savců, lokalita výskytu zvláště chráněných rostlin a živočichů kolem severovýchodní části hranice obce Horní Loděnice (Starček bažinný pravý), přechodně chráněné plochy v katastru obce Město Libavá (Vysokoleský potok, U vodárny, Mýdlový vrch, Mokřina a významné krajinné prvky (Jívová, Domašov nad Bystřicí).

Dalším ochranným prvkem v území je ochrana vodních zdrojů a nelze opomenout ani navržená území k vyhlášení významného krajinného prvku z územní studie krajiny.

Zmíněná chráněná území spolu s vazbou na nedotčenou krajinu Vojenského újezdu Libavá, blízkost CHKO Jeseníky a CHKO Litovelské Pomoraví staví SO ORP Šternberk do pozice ORP s velmi kvalitními přírodními funkcemi.

Krajinné typy východní Haná a převažující typ Skupina Jesenicko-Oderských vrchů jsou základní stavební kameny celého SO ORP a propisují se do jeho fungování. V oblasti Haná je typická intenzivní zemědělská činnost, ve vyšších partiích pak činnost lesozemědělská. Přejít mezi těmito typy je chráněn jako kulturní krajinná oblast KKO9 – Svahy Nízkého Jeseníku. Základní krajinné osy jsou tvořeny zaříznutými toky a jejich hlubokými údolími tvořícími přirozené bariéry. V území je definována celá řada liniových a plošných krajinných prvků a vyhlídkových bodů. Hlavním kompozičním prvkem je město Šternberk se siluetou kostela a hradu. Významným krajinným a pohledovým prvkem jsou větrné elektrárny situované ve třech lokalitách – Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Norberčany.

Územní systém ekologické stability.

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Schvalují se v rámci územně plánovací dokumentace nebo územním rozhodnutím (Vopálková, cit: 2023). Páteří ÚSES jsou převážně funkční nadregionální prvky, jelikož jsou vedeny zpravidla podél vodních toků, nebo lesozemědělskou krajinou. Dále je tvořen částečně nefunkčními regionálními prvky a spíše nefunkčními lokálními prvky. Nefunkční prvky se nacházejí zejména v otevřené krajině Hané.

Památné stromy

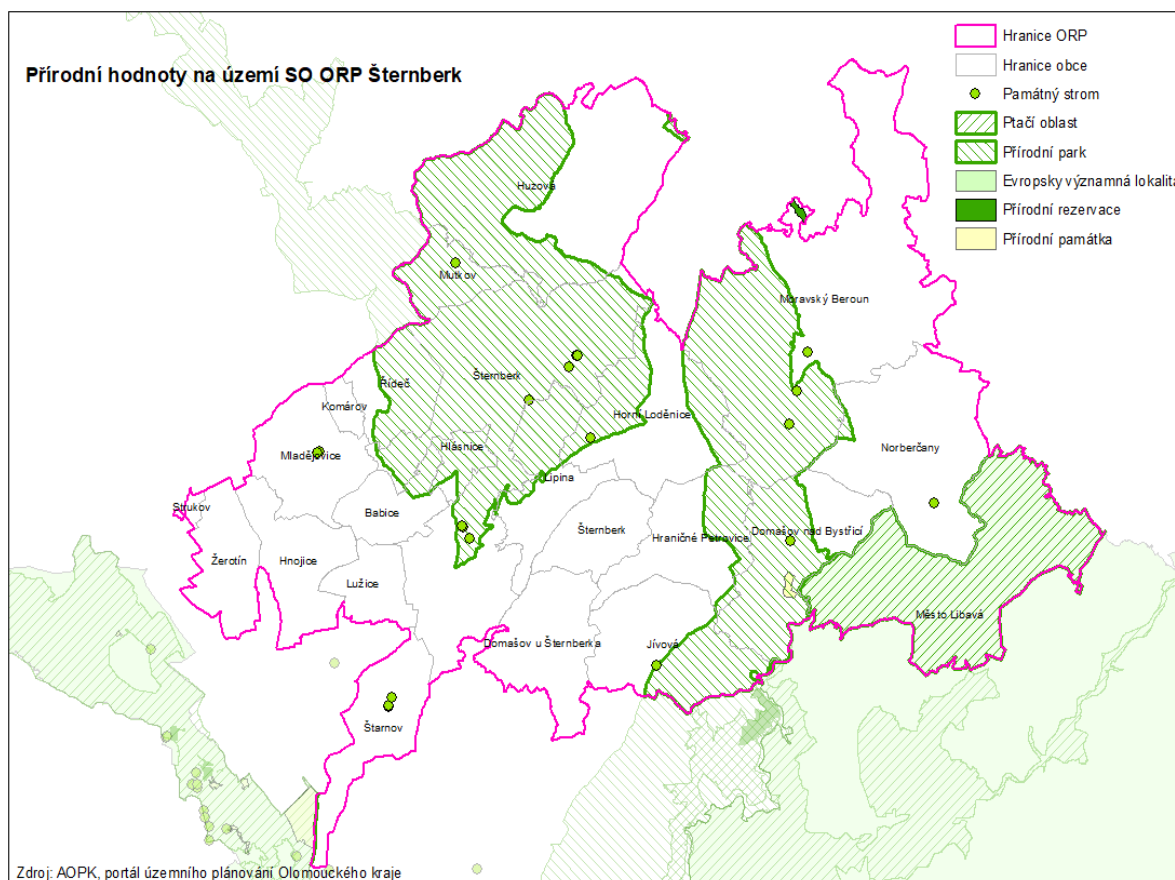
Památné stromy tvoří nedílnou součást krajiny a jejich ochrana je jedním z limitů využití území.

Tab. 5.2.: Památné stromy na území SO ORP Šternberk

Název	Typ	Katastr (obec)
Lípa u mlýnského náhonu	jednotlivý strom	Moravský Beroun
Lípa v Moravském Berouně	jednotlivý strom	Moravský Beroun
Javor u kostela	jednotlivý strom	Domašov nad Bystřicí
Sedlácká lípa	jednotlivý strom	Norberčany

Jalovec u Navrátila	jednotlivý strom	Mladějovice u Šternberka
Zerav v Horním Žlebu	jednotlivý strom	Dalov (Šternberk)
Lípy u kříže v Mutkově	stromořadí	Mutkov
Lípa Masarykova	jednotlivý strom	Štarnov
Lípa svobody	jednotlivý strom	Štarnov
Rychtářská lípa	jednotlivý strom	Štarnov
Lípa v Dalově	jednotlivý strom	Dalov (Šternberk)
Lípa na horním konci Dalova	jednotlivý strom	Dalov (Šternberk)
Lípa u Ettelova kříže	jednotlivý strom	Nové Dvorce (Horní Loděnice)
Jilm v Jívové	jednotlivý strom	Jívová
Mladějovická lípa	jednotlivý strom	Mladějovice u Šternberka
Metelkovy lípy	stromořadí	Šternberk
Buk pod hradem	jednotlivý strom	Šternberk
Knothovy lípy	stromořadí	Sedm Dvorů (Moravský Beroun)

Obr. 5.1.: Přírodní hodnoty na území SO ORP Šternberk

Zemědělský půdní fond

Funkci ústředního orgánu státní správy v ochraně zemědělského půdního fondu vykonává podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu Ministerstvo životního prostředí. Zákon vymezuje zemědělský půdní fond (ZPF), stanovuje nástroje jeho kvalitativní i kvantitativní ochrany, režim odnímání zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu a odvody za odnětí zemědělské půdy, vymezuje orgány ochrany ZPF a upravuje výkon státní správy na úseku ochrany ZPF (MŽP, cit: 2023).

K hodnocení absolutní i relativní produkční schopnosti zemědělských půd a podmínek jejich nejúčelnějšího využití slouží bonitovaná půdně ekologická jednotka. BPEJ je charakterizována pětimístným kódem, který reflektuje klimatické a půdní vlastnosti.

V severní a východní části ORP Šternberk se nachází půdy s velmi nízkým stupněm ochrany, případně bez ní. V Jihozápadní části tzv. úrodné Hané se vyskytují půdy I. a II. třídy ochrany.

Větrné elektrárny

Ve výše položených obcích je trendem výskyt, případně plán na výstavbu větrných elektráren. Jedná se o vysoké dominanty, ovlivňující ráz krajiny. Tyto elektrárny se týkají obcí Lipina, Jívová, Huzová, Horní Loděnice, Norberčany a Hraničné Petrovice.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

I přes převážně nižší stupeň ochrany přírody a krajiny je území nějakým způsobem chráněno a současně umožňuje hospodářské využití. Nižší položená a intenzivně zemědělsky obdělávaná krajina je zatížena nedostatkem krajinné zeleně a stabilizovaných prvků ÚSES. Rozsáhlé katastry s minimálním množstvím obyvatelstva přispívají k přírodní stabilizaci území.

Pozitiva

- + Velká část krajiny je částečně v nějakém stupni ochrany.
- + Nižší tlak na přírodní krajinu v řídceji obydlených oblastech.
- + Evropsky významné lokality a Natura 2000.
- + Přírodní parky Sovinecko a Údolí Bystřice.
- + Vysoký podíl kvalitní zemědělské půdy.
- + Potenciál stabilizace funkcí krajiny a stabilizační funkce krajiny především ve vyšších partiích.

Negativa

- V některých oblastech se nachází nefunkční ÚSES.
- Tlak na rozvoj zástavby směrem do volné krajiny v nižších a dopravně dostupných oblastech.
- Vytváření negativních krajinných dominant.

CHOPAV

Jihozápadní část území je chráněna jako Chráněná oblast přirozené akumulace vod kvartér řeky Moravy. Mezi zranitelné oblasti patří katastry obcí Lužice, Hnojice, Strukov, Žerotín.

V území se nacházejí významné zdroje vod zásobujících obyvatelstvo a dochází také k jejich obměně a nalézání nových zdrojů. Problematické zásobování vodou v obci Jívová bylo již vyřešeno.

Přírodní léčivé zdroje

Přírodní léčivé zdroje mají své ochranné pásmo v údolí řeky Bystřice nad Domašovem nad Bystřicí, kde dříve docházelo k využívání těchto zdrojů. Nyní je stáčená voda v Moravském Berouně – Ondrášově, jedná se o přírodní minerální vodu. Jedná se o ochranná pásma Ondrášov u Mor. Berouna a Domašov nad Bystřicí a Sedm Dvorů.

Ochranné pásmo vodního zdroje slouží k ochraně vydatnosti a k ochraně před vnikem závadných látek, které mohou ovlivnit jakost a zdravotní nezávadnost zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody. OPVZ stanoví opatřením obecné povahy místně příslušný vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností (MŽP, cit. 2023). Výčet ochranných pásem na území ORP Šternberk lze shlédnout níže v tabulce.

Tab. 6.1: Vyhlášená ochranná pásma vodních zdrojů k 1.7. 2023

Název	Předpis	Vydal
Gizita(k.ú. Moravský Beroun)	rozhodnutí, Voda-422/76-So-409	okresní národní výbor Bruntál, zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Nové Valteřice	rozhodnutí, 34957/2010/OŽP-122/2010/buc	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Norberčany-Stará Libavá	rozhodnutí, 46332-07/4310-07/OŽP/B	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Ondrášov(k. ú. Ondrášov)	rozhodnutí, 45930-05/7978-05/OŽP/B	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Čabová	rozhodnutí, Voda-1167/77-235-Pa-49/78	okresní národní výbor Bruntál, zřizovatel: MěÚ Šternberk
Domašov nad Bystřicí - jímací zářezy	opatření obecné povahy, 18319/2012/OŽP- 51/2012/buc	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
OPVZ Bystřice	MEST 120898/2019	MěÚ Šternberk 25.9.2019
Domašov-Sedm Dvorů	rozhodnutí, ČIL-441-12.7.1993	zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Dalov	rozhodnutí, 7555-05/1859-05/OŽP/B	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
Huzová (k. ú. Huzová)	rozhodnutí, RŽP-6691/01-231/ka/106	okresní úřad Bruntál, zřizovatel: MěÚ Šternberk
VZ Otýlie	rozhodnutí, 234-7/181/90/91-Kud	okresní úřad v Olomouci, zřizovatel: MěÚ Šternberk

změna OPVZ Otýlie I	20222/2013/OŽP-189/2013/buc	Městský úřad Šternberk
OPVZ Chabičov - prameniště	MEST50345/2020	Městský úřad Šternberk 5.5.2020
prameniště Chabičov	rozhodnutí , Voda 171/73-Hu	okresní národní výbor v Olomouci , zřizovatel: MěÚ Šternberk
OPVZ Chabičov - prameniště	MEST50345/2020	Městský úřad Šternberk 5.5.2020
vodovod Lipina (k.ú. Lipina u Šternberka)	rozhodnutí, ŽP-4129 B/01	okresní úřad v Olomouci, zřizovatel: MěÚ Šternberk
OPVZ Chabičov - vodní zdroj Otýlie	MEST48888/2020	Městský úřad Šternberk 5.5.2020
OPVZ Řídeč	MEST 26855/2018	MÚ Šternberk
prameniště Mladějovice-Řídeč	rozhodnutí, Voda 2518/71 - Hu	okresní národní výbor v Olomouci, zřizovatel: MěÚ Šternberk
Kaminka	VV/OOP MEST86521/2019	Městský úřad Šternberk
Krakořice	VV/OOP MEST87766/2019	Městský úřad Šternberk
VZ pro Krákořice	rozhodnutí, Voda 4380/1/88-235/1	okresní národní výbor v Olomouci , zřizovatel: MěÚ Šternberk
Horní Huť (k. ú. Babice u Šternberka, Šternberk)	rozhodnutí, ŽP/1637/03/B	MěÚ Šternberk, zřizovatel: MěÚ Šternberk
Kamínka(k.ú. Hlásnice)	rozhodnutí , voda 234/7-182/90/91	okresní úřad v Olomouci , zřizovatel: MěÚ Šternberk
OP I. st. vodního zdroje HV-11	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP I. st. vodního zdroje DOM-1	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP I. st. vodního zdroje HV-1	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP I. st. vodního zdroje HV-1a	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP II. st. vodního zdroje HV-3	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP I. st. vodního zdroje HV-3	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP II. st. vodního zdroje HV-11	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP II. st. vodního zdroje HV-1 a HV-1a	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP

OP II. st. vodního zdroje DOM-1	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP I. st. vodního zdroje HV-15	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
OP II. st. vodního zdroje HV-15	opatření obecné povahy ze dne 23.10.2021	MěÚ Šternberk, OŽP
prameniště Chomoutov (k. ú. Šternov)	rozhodnutí, 14836/2010/OŽP-51/2010/buc	MěÚ Šternberk , zřizovatel: MěÚ Šternberk
Šternov	22927/2010/OŽP-52/2010/buc	MěÚ Šternberk, odbor ŽP

Zdroj: vlastní zpracování, databáze ÚAP.

Záplavová území

V území se nachází vyhlášené aktivní zóny záplavového území pro toky Bystřice (OOP KUOK/74833/2014), Trusovický potok (KÚOK/85130/2012/OŽPZ/339), Oskava (KUOK 28909/2017) a záplavová území viz seznam v tabulce č. 6.2.

Tab. 6.2: Záplavová území stanovaná

Název toku	identifikace rozhodnutí
Trusovický potok	KÚOK/85130/2012/OŽPZ/339
Sitka	ŽP-voda1625/92-234/1-Kop.
Oskava	KUOK 28909/2017
Bystřice	OOP KÚOK/74833/2014
Benkovský potok	OOP - KUOK 118129/2018

Ve Šternberku se nachází vodoměrná a meteorologická stanice.

V území je plánováno/uvvažováno několik vodních staveb, které jsou nyní v rezervě, případně ještě bez podrobnější územní ochrany:

- Kanál DOL (obce Žerotín, Hnojice, Šternov – částečně omezuje územní rozvoj)
- Rezerva pro LAPV Šternberk (Dalov), Lipina a Hraničné Petrovice, Jívová, Domašov u Šternberka

Kanál DOL byl ve své labské větvi situován v obcích Šternov, Hnojice a Žerotín. Vzhledem k nulovému významu pro ORP Šternberk, nutností jeho zásobení vodou z lokálních zdrojů a znehodnocení kvalitních půd nebyl považován za přínos. V únoru 2023 vláda celý projekt ukončila zrušením územních rezerv pro všechny původní trasy vodního koridoru.

Dále je v území navržena celá řada protipovodňových opatření jak plošných (poldry), tak liniových (revitalizace toků). Plošná povodňová opatření souvisí také se změnami využívání a hospodaření s ornou půdou. Tyto návrhy vychází požadavků Povodí Moravy s. P., tak z ÚS krajiny.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

V části Hané jsou chráněné spodní vody a ve vyšších partiích pak významné zdroje vod, a to i minerálních. Ochrana vod pomáhá ke stabilizaci a ochraně území. V území je navržena celá řada protipovodňových opatření jak plošných (poldry), tak liniových (revitalizace toků).

Pozitiva

- + Velké množství vodních zdrojů a jejich ochranná pásma vytváří kvalitní životní prostředí.
- + Významné zdroje minerálních vod a jejich ochranná pásma.
- + Výstavba uvažovaných vodních ploch bude mít své pozitivní i negativní dopady. Je potřeba se
 - o aktivně zajímat o stav přípravy těchto staveb, tak aby území přinesly maximálně pozitivní dopady. Začlenit ÚS krajiny navrhovaná opatření do ÚPD, KPÚ a podobně.

Negativa

- Výstavba kanálu DOL by negativně ovlivnila především vodní režim v krajině svými zvýšenými nároky na vodní kapacitu.

7. Horninové prostředí

Mapa: 7_tezba

Horninové prostředí

Území SO ORP se nachází z geomorfologického hlediska na území dvou celků. Jedná se o celky Nízký Jeseník a Hornomoravský úval. Nízký Jeseník je jedním z nejstarších geologických celků střední Evropy s pozůstatky sopečné činnosti. Je tvořen především prvohorními, kulmskými sedimentovanými horninami, spočívající na předchozích sedimentech a vulkanitech, vzniklých intenzivní sopečnou činností na dně devonského moře. Oblast Nízkého Jeseníku byla vždy známa těžbou barevných a drahých kovů. Jeho nadmořská výška se pohybuje pouze mezi 400 - 600 metry. Nejvyšší část Nízkého Jeseníku na západě dosahuje až 800 metrů (Dobřečovská hora 809 m n. m.). Směrem k východu jeho výška klesá až na 350 metrů. Navazuje na východní část Hrubého Jeseníku, rozprostírá se mezi severní Slezskou nížinou a jižním Hornomoravským úvalem. Na východě přechází v Moravskou bránu a Ostravskou pánev.

Na území správního obvodu vytyčujeme podcelky Bruntálská vrchovina, Domašovská vrchovina a Slunečná vrchovina, které se následně podrobněji člení na okrsky. Hornomoravský úval se nachází v jihozápadní části SO ORP a je tvořen sníženinou, vyplněnou pliocenními sedimenty a kvartérními náplavami řek. Osou úvalu je řeka Morava (v severní části i řeka Oskava), největšími přítoky jsou zde řeky Bečva a Haná. Na území SO ORP je tento celek zastoupen jedním podcelkem a to Uničovskou plošinou (Povodňový plán SO ORP Šternberk, cit. 2023).

Geologické jednotky

Z geologického hlediska lze ORP Šternberk rozdělit do tří oblastí. V západní části se nacházejí kvartérní horniny sedimentárního typu. Jsou to převážně nezpevněné písčité horniny. Severně přechází v devonské vulkanity, které propojují západní oblast nezpevněných sedimentů s oblastí sedimentů zpevněných. Téměř v celé části ORP pak převažují horniny typu droba, prachovce a pro Nízký Jeseník typické jílové břidlice. Kolem vodních toků se pak vyskytují deluviální horniny.

Významné geologické lokality

Malý Rabštejn – šedesát metrů vysoká skaliska na východní straně řeky Bystřice.

Kamenné proudy u Domašova – Přírodní památka

Bělkovice – Tepenec – šestietážový činný lom

Geologická ložiska

V území se nachází ložiska nerostných surovin – stavební kámen a štěrkopísky. Ty jsou chráněny jako chráněná ložisková území (CHLÚ). Konkrétně v obcích Jívová, Žerotín a Domašov u Šternberka. Aktivní těžba probíhá v dobývacích prostorech. V Domašově nad Bystřicí se nachází dva dobývací prostory. V prvním byla těženou surovinou droba, nyní je však již uzavřený. Druhý dobývací prostor je aktivní a těženou surovinou je zde břidlice. Těžba břidlice v oblasti Domašova u Šternberka ovlivňuje území SO ORP Šternberk. Průjezd je realizován do SO ORP Olomouc. Krajská dokumentace identifikuje tři prognózní zdroje – oblasti s další blíže nespecifikovanou ochranou nerostných surovin.

Ve střední části sledovaného území se nachází rozsáhlá poddolovaná území. Ty leží převážně v katastru obce Babice, Šternberk, Hlásnice, Řídeč a západně v obci Horní Loděnice a městě Moravský Beroun. Ve většině případů se jedná o bývalé doly železné rudy. V území jsou dle České geologické služby sledovány pouze dvě místa sesuvů půdy. Ve východní části katastru města Šternberk se nachází

geologické riziko, které je však evidováno jako uklidněné. Aktivní mapované sesuvy jsou sledovány v obci Chabičov.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Území je historickou oblastí těžby rud a z toho plynou významná omezení i rozvojových ploch poddolovaným územím. Nyní se těží stavební kámen, kdy doprava z oblasti negativně zatěžuje území (částečně mimo ORP) a je tlak na otevření ložiska štěrkopísků.

Pozitiva

- + Nerostné bohatství podporující ekonomický rozvoj regionu.

Negativa

- Část území v oblastech vhodných pro urbánní rozvoj patří do poddolovaných území a je s nimi třeba počítat při návrhu nových staveb.
- Zatížení dopravou z těžených prostor.
- Tlaky na otevření dobývacích prostor v oblastech těžby štěrkopísku.

8. Kvalita životního prostředí

Mapa: 8_kvalitaZPR

Kvalita ovzduší

Monitorováním kvality ovzduší se zabývá Český hydrometeorologický ústav, který provozuje Státní síť imisního monitoringu a informace z ní zveřejňuje na svých stránkách <https://www.chmi.cz/> v sekci Ovzduší. Mimo jiné jsou zde prezentována aktuální data o kvalitě ovzduší (MŽP, 2022).

Limity znečištění ovzduší jsou překračovány převážně v oblastech Hané a dále jsou vázány na topnou sezónu v obcích a městech s charakterem zástavby v kotlině. Ve vyšších partiích dochází především díky proudění vzduchu k pročištění ovzduší, lokální neměřený výskyt znečištění je možný. V oblasti se vyskytuje inverzní ráz počasí – nízká oblačnost zamezující pročištění ovzduší, nebo naopak standardní zvrstvení, kdy jsou oblačnosti pokryty vyšší partie. Zdroje znečištění jsou především lokální (včetně lokálních topenišť) a doprava (především nákladní tranzitní a doprava z těžebních oblastí).

Průmyslové zdroje znečištění jsou vázány především na Šternberk a Moravský Beroun, ostatní zdroje jsou zemědělského původu. Radonové riziko je střední téměř v celém ORP Šternberk.

Hlukové znečištění

Znečištění hlukem není mimo komunikace 1. tř. měřeno. Jedná se o lokality, zasahující především zastavěné území Šternberka. Dále je dle předešlých dokumentací negativní hlukové znečištění vnímáno z letecké vojenské přepravy v Norberčanech a Domašově nad Bystřicí (pravděpodobně i v Městě Libavě). Individuální negativní znečištění hlukem může působit z větrných elektráren – Hraničné Petrovice, Horní Loděnice.

Zdroje znečištění

Podkladem pro národní emisní bilanci je Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), který je od r. 1980 metodicky vedený a od r. 1993 provozovaný Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ). Tento registr dělí jednotlivé zdroje znečištění dle jejich velikosti a vlivu na ovzduší:

REZZO 1 – velké stacionární zdroje znečišťování

REZZO 2 – střední stacionární zdroje znečišťování

REZZO 3 – malé stacionární zdroje znečišťování

REZZO 4 – mobilní zdroje znečišťování

V ORP Šternberk se nachází 48 zdrojů REZZO 1, 30 zdrojů REZZO 2 a 30 zdrojů REZZO 3. REZZO 4 se v územně analytických podkladech nenachází, jelikož se jedná o velké množství dat.

Nakládání s odpady

Na území není situovaná žádná skládka, jsou využívány skládky Mrsklesy, Medlov a Rejchartice. Ve Šternberku se nachází sběrný dvůr. Sběr a svoz nebezpečného odpadu, objemného odpadu probíhá dvakrát ročně na předem vyhlášených přechodných stanovištích přímo do zvláštních sběrných nádob k tomuto účelu určených. Informace o svozu jsou zveřejňovány na internetových stránkách obce a vyhlášením v obecním rozhlase. Část obcí z SO ORP Šternberk se připojilo k Odpadovému hospodářství svazku obcí, které vzniklo ve spolupráci s Mikroregionem Šternbersko. Obchodní společnost založena dobrovolným svazkem obcí Odpadové hospodářství svazku obcí, jako jediným vlastníkem, za účelem zajišťování služeb v oblasti odpadového hospodářství členských obcí svazku. Jedná se o obce Babice,

Domašov nad Bystřicí, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Hnojice, Huzová, Jívová, Komárov, Lipina, Lužice, Město Libavá, Mutkov, Řídeč a Štarnov.

V roce 2022 byl realizován projekt podpořen z Operačního programu Životní prostředí, který realizuje dobrovolný svazek obcí Mikroregion Šternbersko, názvem Šternbersko – door-to-door systém sběru a svozu odpadu, který má za cíl snížit množství směsného komunálního odpadu a zvýšit množství recyklovatelných odpadů jako je papír, plast, sklo, textil nebo bioodpad. Díky tomu získaly členské obce Mikroregionu nádoby na tříděné odpady pro své občany. Nádoby jsou opatřeny RFID čipem, jde o zařízení, které umožní snazší evidenci, identifikaci a monitoring logistiky pro pravidelné vyhodnocení ekonomické a ekologické efektivity systému. Nádoby jsou dodávány na základě výpůjční smlouvy všem domácnostem žijícím v rodinných domech, ve vlastnictví fyzických osob, na území obce. Město Šternberk využívá služeb společnosti Marius Pedersen.

Tab. 8.1: Přehled odpadového hospodářství k 1.9.2024

obec	info	sběrný dvůr
Babice	Způsob zajištění odděleného soustředování složek komunálního odpadu je v obci Babice zajištěn prostřednictvím sběrných nádob u jednotlivých rodinných domů v obci. Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na dvou stanovištích. Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 780,- Kč za osobu. https://www.obecbabice.cz/odpady	ano
Domašov nad Bystřicí	Shromažďování tříděného odpadu je soustředěno do zvláštních sběrných nádob, které jsou umístěny na čtyřech stanovištích, biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu také na čtyřech stanovištích, kompostéry na pěti. https://www.domasovnadbystrici.cz/odpadove-hospodarstvi	ne
Domašov u Šternberka	Stanoviště zvláštních sběrných nádob jsou umístěny na pěti stanovištích. Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 660,- Kč za osobu, příp. za neobydlenou nemovitost. https://www.domasovusternberka.cz/svozovy-kalendar/ds-1029/p1=1768	ne
Hlásnice	Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na šesti stanovištích. Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 780,- Kč za osobu, příp. za neobydlenou nemovitost. http://www.obechlasnice.cz/odpadovy-system-obce-hlasnice/	ne
Hnojice	V obci je kontejner na použitý textil umístěn na sběrném stanovišti – parc. č. 177, k.ú. Hnojice. https://www.hnojice.cz/odpady	ne
Horní Loděnice	nic	ne
Hraničné Petrovice	Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na pěti stanovištích: https://www.hranicnepetrovice.cz/sberna-stanoviste-odpadu	ne
Huzová	V obci jsou umístěny kontejnery na tříděný odpad. Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 730,- Kč za osobu i za objekt k bydlení, kde není hlášena osoba k trvalému pobytu. https://www.huzova.cz/obecne%2Dzavazne%2Dvyhlasky%2Da%2Dnarizeni/ds-1056/p1=3756	ne
Jívová	http://www.obecjivova.cz/ozv-c-1-2000-o-nakladani-s-komunalnimi-a-stavebnimi-odpady-na-uzemi-obce-jivova/d-1008	ne

Komárov	Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 840,- Kč za osobu. V obci Komárov jsou dvě sběrná místa, a to "Ve středu obce" (naproti OÚ) a "U Hřiště". https://www.obec-komarov.cz/odpadove-hospodarstvi	ne
Lipina	Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 800,- Kč za osobu i za rekreační nemovitost nebo stavbu rodinného domu v konečné fázi před užíváním. https://www.lipina.eu/svoz-odpadu/	ne
Lužice	Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na šesti stanovištích. Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 850,- Kč za osobu nebo za nemovitost. https://www.obec-luzice.cz/prakticke-info-1/odpady-1/	ne
Město Libavá	Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 700,- Kč za osobu nebo vlastníka nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce. https://www.mesto-libava.eu/obec-1/odpady/	ne
Mladějovice	Poplatek na svoz komunálního odpadu je 600 Kč na dospělé osobu a 300 Kč na dítě do 10 let. https://www.mladejovice.cz/odpady	ne
Moravský Beroun	Sazba poplatku na poplatníka činí za kalendářní rok 850 Kč. Ve městě Moravský Beroun je rozmístěno 42 žlutých kontejnerů na plasty, PET lahve, nápojové kartony, 16 kontejnerů na sklo, 27 modrých kontejnerů na papír, 1 červený kontejner na drobné elektrozařízení (baterie, akumulátor) umístěný na ul. Gen. Svobody a 15 zelených sběrových nádob s oranžovým víkem na potravinářské oleje a tuky. https://www.morberoun.cz/odpady/ms-93238	ne
Mutkov	Poplatek za komunální odpad pro rok 2024 činí na osobu/rok 700,-Kč. Zvláštní sběrné nádoby jsou na p. č. 54 v k.ú. Mutkov (za obecním úřadem). https://www.mutkov.cz/obec/odpadovy-system-obce-mutkov/	ne
Norberčany	Sazba poplatku za kalendářní rok činí 750 Kč.	ne
Řídeč	Sazba poplatku za kalendářní rok činí 900 Kč.	ne
Strukov	Sazba poplatku za kalendářní rok činí 400 Kč. Cena za svoz a uložení odpadu složením podobného komunálního: - cena za svoz 1 ks nádoby o obsahu 240l je 400,- Kč/rok - cena za svoz 1 ks kontejneru o obsahu 1 100l je 2.000,- Kč/rok https://www.strukov.cz/informace-o-nakladani-s-komunalnim-odpadem-vznikajicim-na-uzemi-obce-pri-cinnosti-pravnich-a-podnikajicich-fyzickych-osob	ne
Štarnov	Sazba poplatku na poplatníka činí za kalendářní rok 804 Kč. Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na pěti stanovištích: U obecního úřadu, Na Návsí, U fotbalového hřiště a Malé šterky. https://www.starnov.cz/odpady	ne
Šternberk	Sazba poplatku za komunální odpad na rok 2024 činí 750,- Kč https://www.sternberk.eu/mesto-a-urad/informace-z-odboru-meu/odbor-zivotniho-prostredi/dokumenty/terminy-svozu-odpadu-2024-977cs.html?ftresult=2023	Uničovská 64/233

Žerotín	Sazba poplatku za kalendářní rok činí 600 Kč. Zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na čtyřech stanovištích – u hasičské zbrojnice, u obchodu, u polní cesty na hřbitov a u vstupu na hřiště. https://www.obeczerotin.cz/Odpady	ne
---------	---	----

Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž považujeme závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které v minulosti došlo nevhodným nakládáním s rizikovými látkami, jako např. ropnými látkami, pesticidy, PCB, chlorovanými a aromatickými uhlovodíky, těžkými kovy apod. Zjištěná kontaminace je považována za starou ekologickou zátěž, pokud vznikla před privatizací nebo původce kontaminace neexistuje či není znám.

Tab. 8.2: Výpis ze seznamu starých ekologických zátěží 2023

kód	název	lokalita	poskyt.	popis	zdroj
MOV210042	Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod.	MORA MORAVIA s. r. o., Šternberk	Povodí Moravy, s.p.	SEZ - MORA MORAVIA s.r.o. Šternberk (MO130046)	Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu
MOV210020	Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod.	Lom Mladějovice u Šternberka	Povodí Moravy, s.p.	SEZ - Lom Mladějovice u Šternberka (MO130019)	Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu
MOV210002	Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod.	EUTECH, a. s., Šternberk	Povodí Moravy, s.p.	SEZ - EUTECH, a.s., Šternberk	Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu
99110001	DTS 2701 Norberčany-Nová Véska-obec	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
99101001	Státní statek Bruntál - středisko Ondrášov	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
9908004	Šibeniční vrch	Moravský Beroun	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
9908003	Moravský Beroun - Helios	Moravský Beroun	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
9908002	Granitol a.s.-Mlékárna	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM

9908001	Granitol a.s.	Moravský Beroun	MŽP	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita,6	databáze SEKM
99080004	Státní statek Bruntál - středisko Moravský Beroun	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
99080003	Ing. Jiří Mana - zemědělský areál	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
99080002	ČSAD Moravský Beroun	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
99080001	ČEPRO a.s. - ČS PHM Moravský Beroun	Moravský Beroun	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
96978003	Mladějovice-farma	Mladějovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
96978002	skládka Mladějovice	Mladějovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
96978001	Mladějovice u Šternberka - skládka	Mladějovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
9697001	Lom	Mladějovice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
9696001	Remízek	Komárov	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
96960001	Komárov u Mladějovic - stání aut u Zlatého potoka	Komárov	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
96620001	Žerotín - skládka TKO u domu	Žerotín	MŽP	za domovem pro psy	databáze SEKM
93421003	Bělá	Město Libavá	MŽP	střelnice / vojenské výcvikové prostory,14	databáze SEKM
93421002	Libavá - tankový pluk	Město Libavá	MŽP	střelnice / vojenské výcvikové prostory,14	databáze SEKM
9342004	Šibeniční vrch	Město Libavá	MŽP	střelnice / vojenské výcvikové prostory,14	databáze SEKM
90191002	Točka - sever	Město Libavá	MŽP	střelnice / vojenské výcvikové prostory,14	databáze SEKM
89351001	Lužice - Štefan Kucek - chov dobytka	Lužice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM

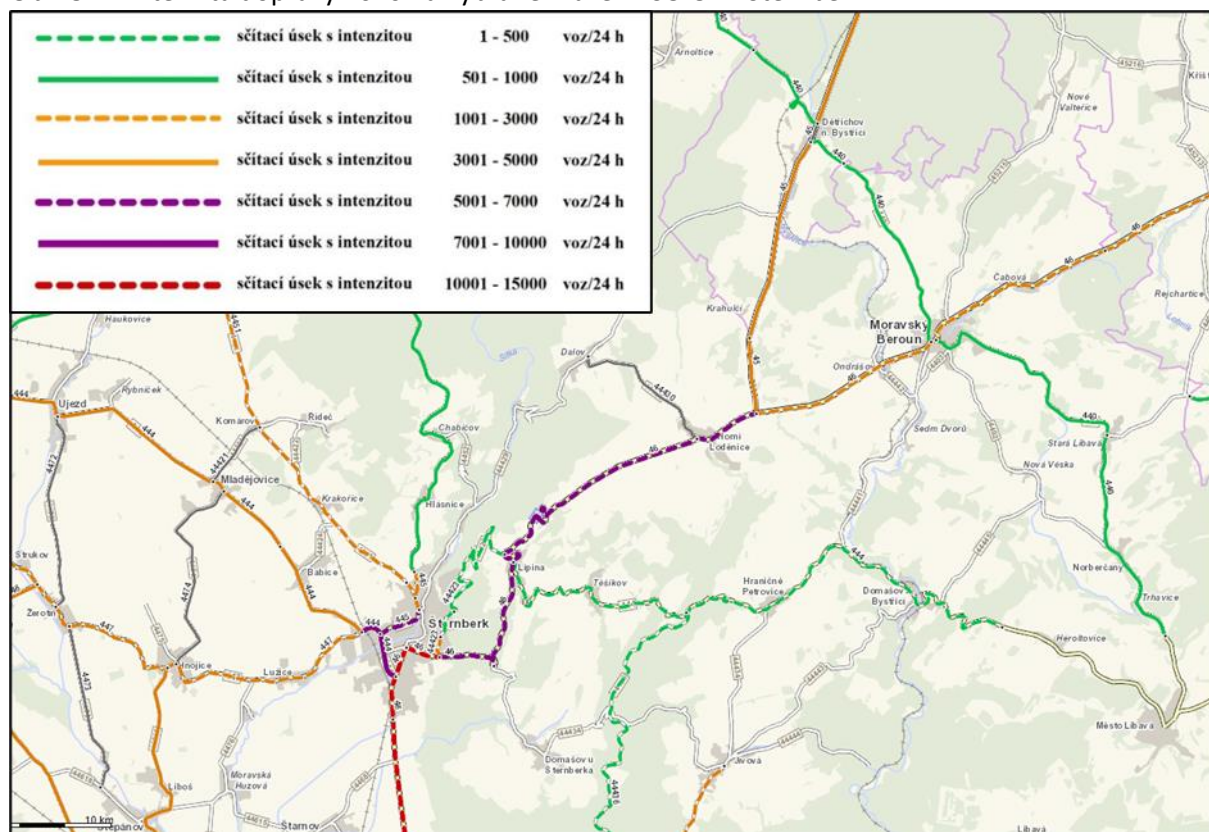
66747001	DTS 4480 Lipina-Stachov	Lipina	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
66739001	Lipina u Šternberka - skládka TKO	Lipina	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
661001	Babice u Šternberka - skládka TKO	Babice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
66001	Babice, obalovna	Babice	MŽP	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita,6	databáze SEKM
643002	Řízená skládka Bohuňovice	Štarnov	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
63578001	VOP - 026 Šternberk, s.p.	Šternberk	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
63527003	Město Šternberk - skládka TANKODROM	Šternberk	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
63527002	Hlásnice, skládka rumiska	Šternberk	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
63527001	Galvanika Šternberk s.r.o.	Šternberk	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
61406002	Jívová - skládka TKO	Jívová	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
61406001	Jívová - bývalá pila	Jívová	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
6140002	Skládka "na Petrovické"	Jívová	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
6140001	Skládka "nádražní"	Jívová	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
53785002	Stará Libavá - skládka	Norberčany	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
53785001	Stará Libavá - skládka	Norberčany	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
50544001	Horní Žleb	Šternberk	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
5053003	Skládka rumiska	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
5053002	Kamínka	Babice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
5053001	Skládka hanáckého nábytku	Hlásnice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
50102001	AGRO Huzová s.r.o.	Huzová	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
5010001	Skládka Huzová	Huzová	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM

50099001	Arnoltice u Huzové - Kamenný vrch - skládka TKO	Huzová	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
4790001	Skládka v Hraničních Petrovicích	Hraničné Petrovice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
47900003	Ludvík Pešek - ČS PHM Hraničné Petrovice	Hraničné Petrovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
47900002	Hraničné Petrovice - skládka TKO	Hraničné Petrovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
47900001	Hraničné Petrovice - hnůj u Petrovického mlýna	Hraničné Petrovice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
4776001	Norberčany hnojiště	Norberčany	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
43378002	Ludvík Pešek - farma Hraničné Petrovice - Horní Lo	Horní Loděnice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
43378001	Horní Loděnice - skládka TKO	Horní Loděnice	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
4016002	Bahno	Hnojice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
4016001	Stará rekultivovaná skládka	Hnojice	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
30829001	ZEYR s.r.o. - farma Domašov u Šternberka	Domašov u Šternberka	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
3082002	Skládka VOP O26	Domašov u Šternberka	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
3082001	Skládka Chronotechny	Domašov u Šternberka	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
30811001	Domašov nad Bystřicí - Železniční lom	Domašov nad Bystřicí	MŽP	neznámo,1	databáze SEKM
3081003	Skládka "nad lesní správou"	Domašov nad Bystřicí	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
3081002	Skládka "za lihovarem"	Domašov nad Bystřicí	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
3081001	Skládka "pod hrází rybníka"	Domašov nad Bystřicí	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
19662001	U výmola	Žerotín	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16673001	Skládka pilin - nová zatáčka	Lipina	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352011	EUTECH, a.s.	Šternberk	MŽP	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita,6	databáze SEKM

16352010	MORA MORAVIA s.r.o. Šternberk	Šternberk	MŽP	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita,6	databáze SEKM
16352009	Niva potoka	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352008	Rumisko u St.statku	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352007	Levín	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352006	Dalov skládka	Šternberk	MŽP	ukončený povrchový důl,7	databáze SEKM
16352004	Sídlíště	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352003	Tankodrom	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352002	Zmrlíkova cesta	Šternberk	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16352001	Ecce homo	Lipina	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16316002	U trati	Štarnov	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
16316001	Rybníček	Štarnov	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM
11815001	Mutkov	Mutkov	MŽP	skládka TKO,2	databáze SEKM

Intenzitu dopravy zjišťuje Ředitelství silnic a dálnic. Nejsilnější dopravní zatížení je změřeno především na komunikaci I. třídy č. 46, do Olomouce do Šternberka, ve městě se doprava rozdělí do dvou, resp. třech směrů. Po komunikaci II. třídy č. 444 směr Uničov, 447 směr Litovel a největší počet vozidel pokračuje dále po komunikaci I. třídy č. 46 na Moravský Beroun a dále Opavu. Dle sčítání dopravy z roku 2020 se na komunikaci I/46 směrem z Olomouce jedná o roční průměr denních intenzit dopravy v pracovní dny vyšší než 13. tis. automobilů za 24 h, o volných dnech 9 tis. automobilů. Podrobnější hodnoty jsou zobrazeny v tabulce níže i ve srovnání s předchozím sčítáním.

Obr. 8.1.: Intenzita dopravy 2020 na vybraném území SO ORP Šternberk

Zdroj: Celostátní sčítání dopravy 2020, ŘSD, dostupné na https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/pages/map/default.aspx

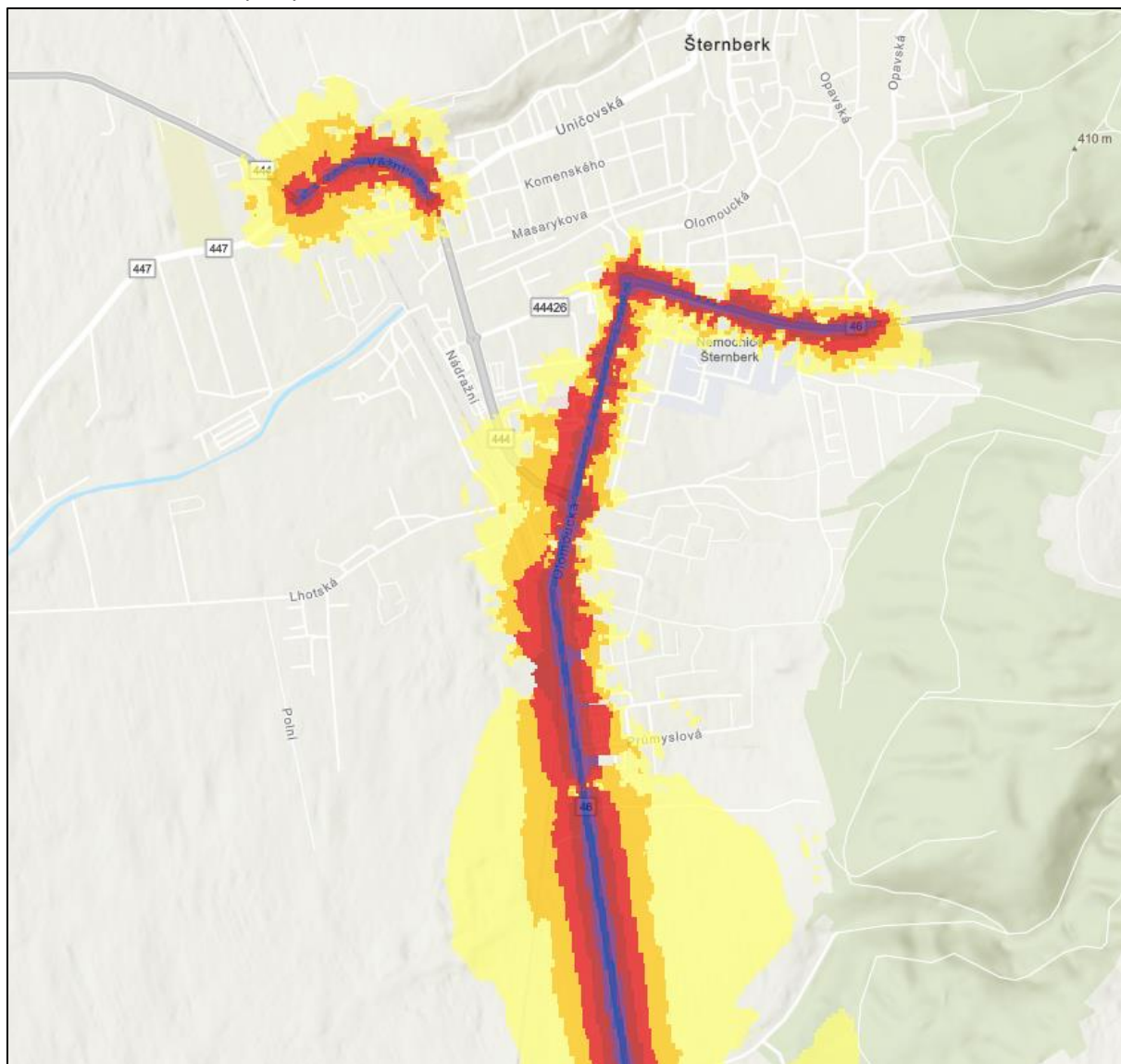
Tab. 8.3.: Intenzita dopravy

Vybraný úsek	I/46 Olomouc - Šternberk			I/46 Šternberk - Horní Loděnice		
Sledovaný rok	2010	2016	2020	2010	2016	2020
RPDI - všechny dny	11 977	11 414	12 150	5 045	5 327	5 925
RPDI - pracovní dny	12 912	12 627	13 531	5 485	5 955	6 550
RPDI - volné dny (mimo svátky)	9 642	8 385	9 114	3 945	3 761	4 344
Vybraný úsek	II/444 Šternberk - Mladějovice			II/447 Šternberk - Hnojnice		
Sledovaný rok	2010	2016	2020	2010	2016	2020
RPDI - všechny dny	3 030	3 827	2 409	1 638	1 946	1 187
RPDI - pracovní dny	3 387	4 263	2 588	1 832	2 175	1 325
RPDI - volné dny (mimo svátky)	2 136	2 740	1 963	1 150	1 371	843

Zdroj: Celostátní sčítání dopravy 2020, ŘSD, dostupné na https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/pages/map/default.aspx

Dle geoportálu Ministerstva zdravotnictví ČR je znečištění hlukem v ORP Šternberk měřeno pouze kolem komunikace I/46. Hlukové znečištění zasahuje především zastavěné území Šternberka. Dalším negativním elementem může být železniční trať, ovšem díky nedávné elektrifikaci trati a nasazení elektrických jednotek došlo ke snížení hlukového znečištění oproti původním dieselovým vlakovým soupravám. Negativní znečištění hlukem může být vnímáno z větrných elektráren – Hraničné Petrovice, Horní Loděnice, nicméně to záleží na subjektivním názoru.

Obr. 8.2.: Hluková mapa vybraného území SO ORP Šternberk v roce 2022

Zdroj: Hlukové mapy 2022, MZČR, dostupné na <https://geoportal.mzcr.cz/shm/?locale=cs>

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Naprostá většina území není zasažena znečištěním, dopravou a dalšími negativními faktory. Nicméně hustěji obydlené oblasti s dobrým dopravním napojením zatěžuje doprava, inverzní ráz počasí spojený s překračováním limitů znečištění ovzduší.

Pozitiva

- + Významná část území není zasažena znečištěním ovzduší ani negativními vlivy dopravy.
- + Spolupráce v nakládání s odpady na regionální úrovni.

Negativa

- V SO ORP se nacházejí obce s nedostatečným, či úplně chybějícím přírodním prostředím.
- Výskyt středního radonového rizika v části SO ORP.
- Výskyt starých ekologických zátěží.
- Dopravně zatížené zastavěné území některých obcí.

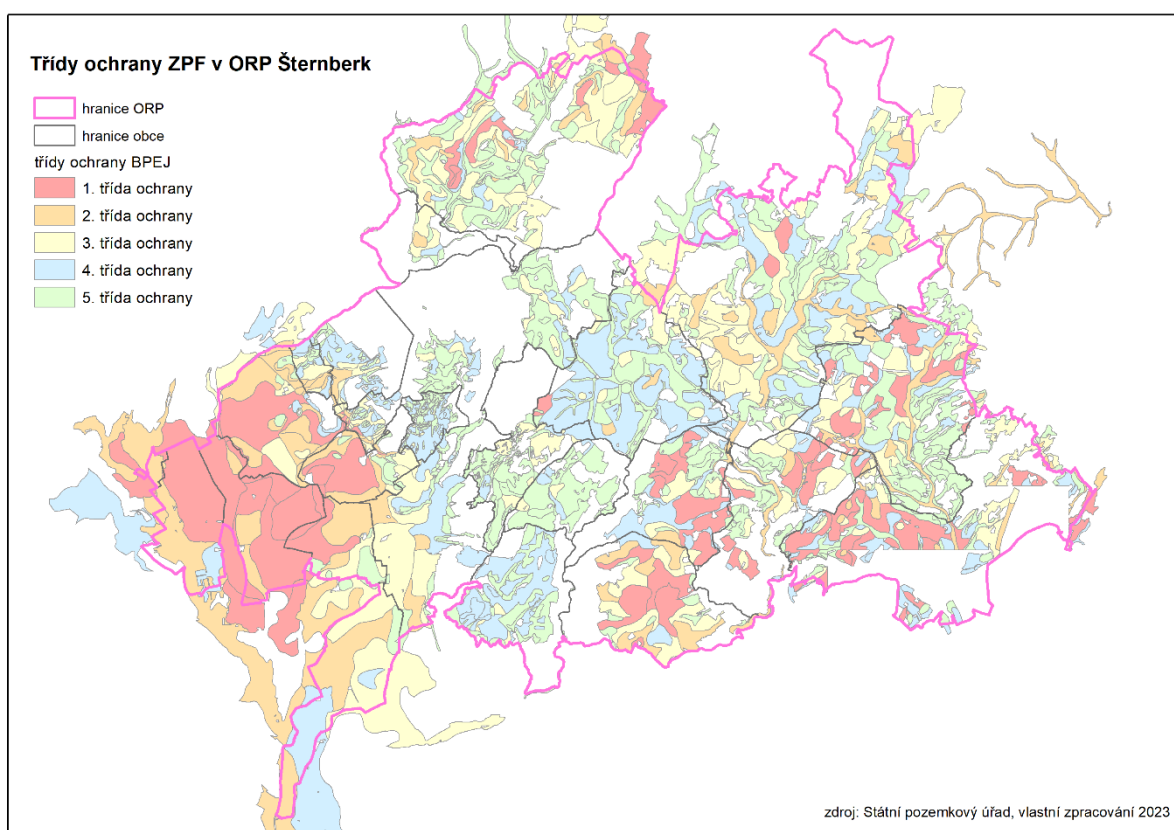
9. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Mapa: 9_ZPF

Zemědělský půdní fond (ZPF)

ORP Šternberk je se svými téměř 30% orné půdy pod průměrem Olomouckého kraje. Nicméně obce Hnojice, Komárov, Lužice, Mladějovice, Štarnov a Žerotín se podílem orné půdy pohybují okolo 80 % své rozlohy, jedná se o obce na Hané. Průměrnou hodnotu vykazuje zalesnění 35 % a opět jsou zde obce s podílem lesa přesahujícím 65 % (Mutkov a Řídeč). Město Šternberk má na svém katastru téměř 50 % lesa. Významně jsou zastoupeny, a překračují krajský průměr, trvalé travní porosty (pastviny). Nejvíce jich nalezneme v obcích Huzová, Norberčany, Hraničné Petrovice, Horní Loděnice (přes 30 %). I tyto parametry dělí ORP na dva protipóly, co se týče využití zemědělských ploch.

Obr. 9.1.: Třídy ochrany ZPF v ORP Šternberk v roce 2023

Zdroj: Státní pozemkový úřad, vlastní zpracování 2023.

V ORP Šternberk se nachází několik lesních oblastí. PLO (Přírodní lesní oblast) 29 Nízký Jeseník zaujímá cca 75% území (vyšší partie). Jedná se především o smrkové monokulturální lesy v 3-4 vegetačním stupni. V posledních letech je patrné značné poškození především podkorním hmyzem, napadený les je pak náchylný k zásahu větrem. Tento les je pozvolna obnovován a je zvyšován podíl listnatých dřevin. Odhalená lesní půda neplní své standardní funkce v oblasti zadržování vody v krajině a dochází k výskytu sušin, nebo naopak rychlému odtoku. PLO 34 Hornomoravský úval pokrývá jihozápadní část ORP s nízkou, nebo minimální lesnatostí. Vyznačuje se nejvyšším stupněm lesních ekosystémů ze všech lesních oblastí v ČR.

Pozemky k plnění funkce lesa

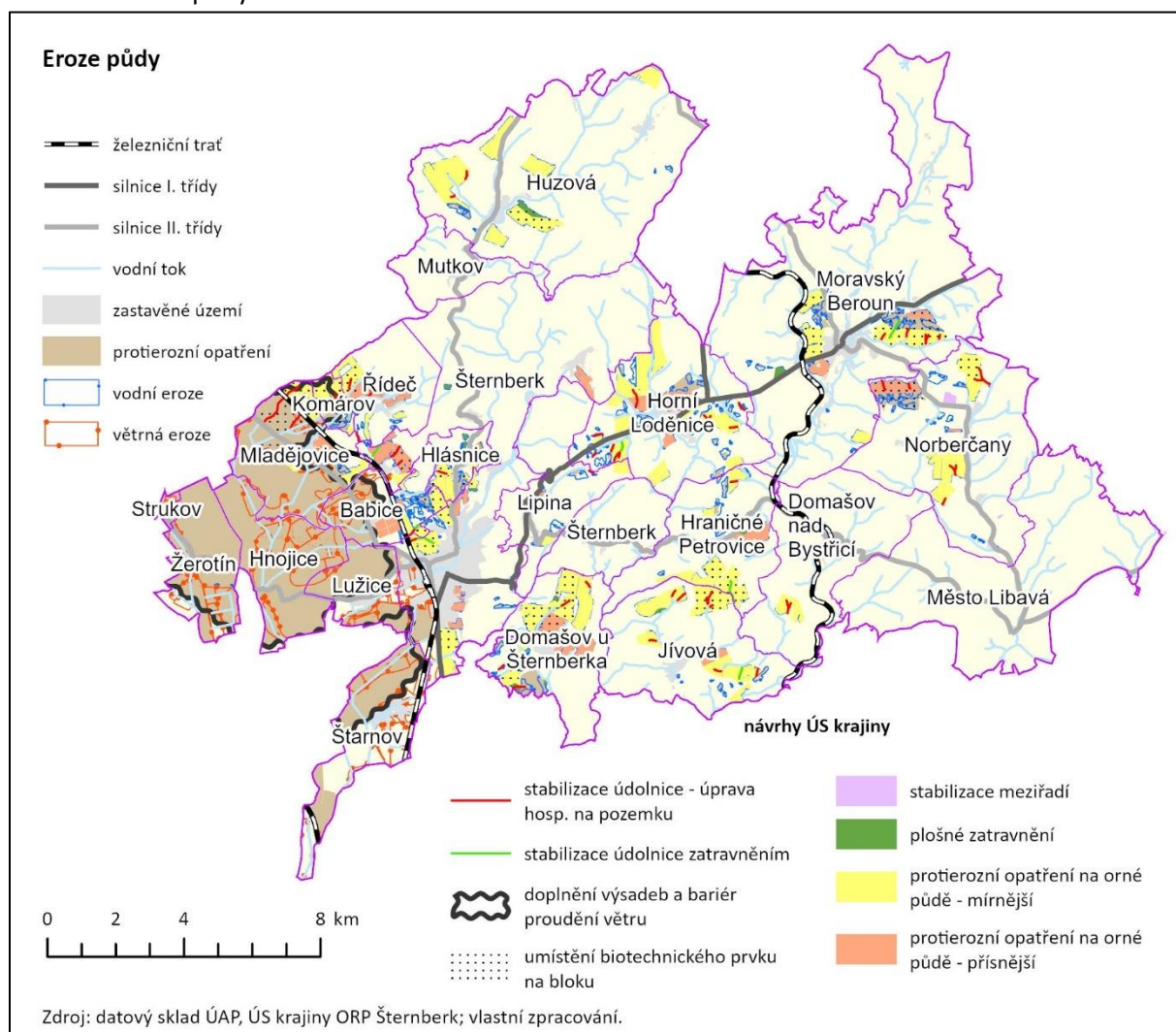
Procento zalesnění se zvedá s nadmořskou výškou a sklonitostí svahů (hluboce zařezaná údolí jsou převážně zalesněna). Les je hospodářský, jen v uvedených hlubokých údolích a v bývalém vojenském újezdu se jedná o les zvláštního určení. Obecně v lesních porostech dochází v posledních letech k významnému poškození, jehož příčinou je expanze kůrovce smrkového. V tomto důsledku a z důvodu reakce na klimatické podmínky je potřeba změnit podmínky hospodaření v lese tak, aby lesní pozemky splňovaly všechny své přírodní ekologické funkce včetně funkce ochrany před povodněmi a zásobárny vod.

Půda jako hodnota v území

Kvalitní zemědělské půdy jsou limitem i hodnotou. Obce na Hané vykazují 65-100 % půd v I. a II. třídě ochrany, což je významným limitem v rozvoji obce. Tyto obce by měly primárně dbát na zachování hodnotných půd, rozvoj obce mimo tyto půdy a zúročení vnitřních rezerv. Kvalitní půdy se vyskytují i ve vyšších partiích, nicméně rozvoj těchto obcí by neměl být ochranou půd významně omezen.

Eroze půdy

Obr. 9.2.: Eroze půdy v SO ORP Šternberk

Eroze půdy se týká především zemědělsky intenzivně obdělávané oblasti Hané, kde je potřeba doplnit krajinou zeleň a další protierozní opatření. Ve vyšších polohách dochází k pozvolnému přechodu na pastviny a eroze půdy zde přestává mít významnější důsledky. Územní studie krajiny navrhuje v mnohých oblastech konkrétní protierozní opatření, která by bylo potřeba zahrnout do územně plánovací dokumentace. Příkladem založení protierozních opatření jsou aktivity obce Komárov, kde vzniklo v roce 2022 několik alejí a dalších přírodních interakčních prvků.

Pozemkové úpravy

Česká krajina je jednou z nejmalebnějších ve střední Evropě. Proto je velmi důležité zajistit pro ni vyvážený vztah mezi zachováním přírodních zdrojů a dlouhodobě udržitelným rozvojem zemědělství. Tato krajina historicky prošla, zejména působením člověka, složitým vývojem, na kterém se dlouhodobě podepisovaly střídající se politické a hospodářské vlivy. Nyní je opět načas, aby krajina ve svém celku byla schopná poskytovat všechny funkce, které jsme dříve pokládali za samozřejmé a neuvědomovali si značnou křehkost tohoto stavu. Jednou z významných cest k zajištění vyváženého stavu těchto funkcí krajiny jsou pozemkové úpravy (SPÚ, 2022).

Komplexní pozemkové úpravy ve smyslu zákona a ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují je nebo dělí a zabezpečuje se využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální vlastnické hospodaření. V těchto souvislostech se uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Komplexní pozemkové úpravy již proběhly v obcích Řídeč, Komárov, Babice, Lipina a místní části Dalov a Krakořice. Pozemkové úpravy byly zahájeny v Mutkově, Huzové, Domašově u Šternberka, Městě Libavá a místní části Chabičov. Jednoduché pozemkové úpravy proběhly v obci Horní Loděnice.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Jihozápadní část území s kvalitními půdami je intenzivně zemědělsky obhospodařována, na druhou stranu vykazuje nedostatky krajinné zeleně a lesa a zvýšenou erozi půdy. Zvýšené polohy a především hluboká údolí zalesněna. Oblasti se významně dotýká poškození kůrovcem smrkovým. Ve zvýšených polohách pastevecké využití krajiny.

Pozitiva

- + V SO ORP se nacházejí obce s významným podílem kvalitních půd.
- + Obce vykazují nárůst zemědělské půdy.
- + Významné zastoupení lesa v obcích, které nemají nejkvalitnější půdy.
- + Využití zemědělské půdy jako pastviny. Mají stabilizační charakter pro krajinu.

Negativa

- Významný pokles zemědělské půdy v obci Lipina v důsledku záboru pro rozvoj obce.
- Narušení lesních porostů polomy a působením kůrovce smrkového.
- Vysoká eroze půdy a nedostatečná ochrana půd v oblasti Haná.

10. Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství

Mapa: 10_OV

Ministerstvo pro místní rozvoj iniciovalo zpracování certifikované metodiky Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury. Materiál je určen zejména pro pořizovatele a projektanty územně plánovacích podkladů a dokumentací. Jeho cílem je vytvoření podmínek pro zajišťování dostupnosti veřejných infrastruktur a identifikace těch alternativ rozvoje území krajů a obcí, které by vedly ke zhoršování dostupnosti veřejných infrastruktur. Metodika nestanovuje standardy pro komerční infrastrukturu (MMR, 2020).

Veřejná prostranství

Charakter veřejných prostranství se odvíjí od funkce a významu veřejného prostranství, urbanistické struktury okolní zástavby a zvoleného řešení ploch. Kontext prostředí, tj. urbanistická struktura okolní zástavby a její charakter, je důležitým hlediskem, které je potřeba sledovat. Charakter zástavby je dán spolupůsobením struktury zástavby a architektonického výrazu jednotlivých staveb, stavebních souborů a nezastavěných ploch (zejména parkových). Vzájemné vazby mezi prostranstvím a parterem budov ovlivňují vnímání celého prostoru a rozhodují o tom, zda bude místo atraktivní a živé, či nikoliv (MMR, 2020).

Veřejná prostranství významného charakteru jsou definována především v centrech obcí, případně ve vazbě na parkové úpravy. Dobrým příkladem péče o veřejné prostranství jsou Hnojice, Mladějovice a Lužice, Šternov a Žerotín. Řada veřejných prostranství potřebuje údržbu a oživení. Veřejná prostranství v historickém centru Šternberka vykazují pokles maloobchodní sítě a gastronomizace. Svým způsobem jsou rozsáhlá obecní veřejná prostranství náročná na péči a údržbu, s přihlédnutím k efektivní správě je nutné je také obnovovat.

Školství

Školská zařízení ve vyšší míře pokrývají především jihozápadní část ORP Šternberk. V obcích Lipina, Hraničné Petrovice, Mutkov, Norberčany, Komárov, Hlásnice a Strukov se nenachází žádné školské zařízení. Mateřská škola chybí v Řídeči, kde by mělo být uvažováno o zřízení mateřské školy společně s Komárovem. Především kvůli případnému naplnění návrhových ploch pro bydlení. V Řídeči funguje mateřské centrum.

Prvostupňová škola je v Babicích, Mladějovicích, Jívové, Šternově, Žerotíně, Huzové. Ve Městě Libavá je základní škola s prvním i druhým stupněm, třídy jsou následně spojovány. Kompletní základní školství je v Moravském Berouně a Šternberku.

Střední vzdělávání je zastoupeno pouze ve Šternberku a to gymnáziem (i víceletým), střední odbornou školou lesnickou a strojní. Další výuka je možná v dostupném Olomouci, kde je také možnost vysokoškolského vzdělání.

Nabídka volnočasových aktivit je nejvyšší ve městě Šternberk, kde funguje Dům dětí a mládeže. Nachází se zde také základní umělecká škola a škola pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Ostatní obce mají funkční spolky viz karty obcí.

Zdravotnická péče

Zdravotnická zařízení jsou primárně směřována do města. Je zde Nemocnice Šternberk, Psychiatrická léčebna Šternberk a Odborný léčebný ústav neurologicko-geriatrický Moravský Beroun (tyto instituce jsou významnými zaměstnavateli). Zubařskou péči je možné navštívit pouze ve městech Šternberk a

Moravský Beroun, dětský lékař je ve Šternberku a v Jívové, v Moravském Berouně chybí. Ordinance praktického lékaře je dále navíc v Domašově nad Bystřicí, Žerotíně a Hnojicích.

Nelze uvažovat o rozšiřování zdravotnické péče, z důvodů nedostatku personálu, spíše o udržení ve stávajícím rozsahu. Existence lokální nemocnice (včetně porodnice) je pro region přínosem i vzhledem k faktu, že v Olomouci je nemocnice fakultní.

Služby a obchod

Téměř žádné vybavení nenajdeme v místních částech měst a v obcích Mutkov, Norberčany, Hraničné Petrovice, Řídeč, Strukov, Hlásnice a Lipina. Základní vybavení – obchod je v Městě Libavá, Domašov nad Bystřicí, Jívová, Domašov u Šternberka, Huzová, Mladějovice, Komárov, Žerotín, Hnojice, Lužice, Štarnov, Babice. Udržení místního koloniálu je jednou z hlavních podmínek udržení současné funkce. Lze říci, že díky dobře vybavenému centru města Šternberka, doplněnému vybaveným Moravským Berounem jsou všechny služby v regionu dostupné.

Sociální služby

Babice – Dům s upravitelnými chráněnými byty, má 10 bytů, jeden z bytů je dvoupokojový, ostatní jednopokojové, více informací na <https://www.babice.eu/sluzby-obce/dum-s-upravitelnymi-chranenymi-byty/>

Komárov – domov pro seniory, kapacita 100 lůžek, více informací na <https://www.dskomarov.cz/>

Lužice – domov se zvláštním režimem, kapacita je 6 klientů, <https://www.vincentinum.cz/sluzby/domov-se-zvlastnim-rezimem>

Moravský Beroun

- Pečovatelská služba města Moravský Beroun, poskytuje služby seniorům a zdravotně znevýhodněným osobám, <https://www.morberoun.cz/pecovatelska-sluzba/ds-12451>
- Dům s chráněnými byty – 27 bytových jednotek, určených k zajištění bydlení a poskytování sociálních služeb podle individuálních potřeb osob, které mají zvláštní potřeby v oblasti bydlení z důvodů zdravotních či z důvodu pokročilého věku, více informací na: <https://www.morberoun.cz/pecovatelska-sluzba/ds-12451>
- Dům s pečovatelskými byty – 7 bytových jednotek, <https://www.morberoun.cz/dum-s-pecovatelskymi-byty/ds-12685/p1=93922>

Šternberk

- Charita Šternberk (<https://www.sternberk.charita.cz/sluzba/735/>),
- Domov pro seniory: Na Valech 1120/14, Šternberk, 785 01, kapacita 17 klientů;
- Pečovatelská služba (<https://www.socialnisluzby.cz/organizace-2/pecovatelska-sluzba/>), kapacita: terénní forma: 300 uživatelů, ambulantní forma: 12 uživatelů
- Středisko ošetřovatelské péče (<https://www.socialnisluzby.cz/stredisko-osetrovatelske-pece>)
- Vincentinum (<https://www.vincentinum.cz/>)
 - domov pro osoby se zdravotním postižením, kapacita 135 míst
 - domov se zvláštním režimem, kapacita je 12 klientů
 - chráněné bydlení, kapacita je 8 klientů

Pohostinství a ubytování

Restaurační zařízení (včetně bistra, stánku) není v Mutkově, Norberčanech a místních částech. Ve většině obcí nelze spoléhat na každodenní provoz a na otevřenou kuchyni.

Ubytování hotelového typu je možné pouze ve Šternberku. Další kvalitou neověřené nabídky jsou v Huzové, Domašově u Šternberka a Městě Libavá. Je pravděpodobné, že nabídka ubytování v soukromí je možná především v období velkých sportovních akcí.

Ve spolupráci s MAS Šternbersko a Mikroregionem Šternbersko vytvořilo město Šternberk turistickou mapovou aplikaci, kde je možné najít ubytování a stravování v SO ORP Šternberk. Aplikace je dostupná na odkazu <https://app.gisonline.cz/sternberk-turistika>.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Díky velmi dobře vybavenému centru a velmi dobře dostupnému vyššímu centru je region nadstandardně vybaven a služby jsou pro většinu obyvatele dostupné, na druhou stranu navazující obce (blízké i vzdálené) mají jen hůře udržitelné základní vybavení (i díky vlastní velikosti).

Pozitiva

- + Regionální nemocnice včetně porodnice, LDN, renovovaná psychiatrická léčebna (významní zaměstnavatelé) se spádovou oblastí i pro obce mimo ORP Šternberk.
- + Síť školek a prvních stupňů základních škol je relativně hustá.
- + Existence sportovišť ve většině obcí.
- + Udržení dobře vybaveného centra a dostupnosti služeb.
- + Výstavba krytého bazénu.

Negativa

- Neudržovaná veřejná prostranství v některých obcích.
- Obce bez obchodu.
- Obce Huzová a Město Libavá mají nejhůře dostupnou zdravotní péči. Bez individuální automobilové dopravy téměř nedostupnou.
- Hrozí, že za zdravotní péčí bude v budoucnu nutné dojíždět a je třeba na to připravit především starší obyvatele. Udržení dostupnosti základních služeb.

11. Dopravní infrastruktura včetně její dostupnosti

Mapa: 11_DI

Dopravní a technická infrastruktura se dá souhrnně nazvat jako veřejná infrastruktura, která je zřizovaná, nebo užívaná ve veřejném zájmu. Do dopravní infrastruktury lze zařadit pozemní komunikace, železnice, vodní cesty a leteckou dopravu. Do technické infrastruktury se zahrnuje vodovodní a kanalizační síť, komunikační síť, elektrická síť a energetická síť.

Aktuálně vzniká digitálně technická mapa veřejné infrastruktury, která bude vytvořena konsolidací existujících dat a pořízení značného množství dat nových. Její vznik by měl přispět ke zjednodušení a zrychlení přípravy, povolování a umísťování staveb a k celkovému zefektivnění veřejné správy.

Silniční doprava

Území ORP Šternberk je pokryto silniční sítí v dostatečné hustotě. I přes výrazné zlepšení úpravy vozovek zůstává problémem kvalita povrchu, šířka vozovky a z nich plynoucích časových dojezdů. Toto omezení je z velké části způsobeno reliéfem (zařezaná údolí) a také klimatickými podmínkami. Náročná údržba v zimních měsících výrazně ovlivňuje obslužnost obcí a má prvořadý vliv na jejich rozvoj.

V ORP Šternberk je významným dopravním tématem zkapacitnění hlavního tahu ve směru na Olomouc a obchvaty Šternberka. Prvním návrhem je dostavba a modernizace komunikačního tahu celostátního významu pro zajištění vazeb Olomouckého kraje na Bruntál v úseku Olomouc – Šternberk – Horní Loděnice. Dále návrh na umístění přeložky silnice I/46 Šternberk (jihovýchodní obchvat Šternberka) a návrh na umístění přeložky silnice II/444 Šternberk (jihozápadní obchvat). Mimo zkapacitnění hlavního tahu, obchvatů Šternberka a dílčích obchvatů obcí na komunikaci I. tř. nejsou v území uvažovány další stavby pro silniční dopravu.

Obr. 11.1.: Informační leták ke stavbě řešící přeložku I/46 od Ředitelství silnic a dálnic ČR

Významné komunikace regionu

- I/46 – Základní silniční spoj Olomouc - Opava.
- I/45 – V Horní Loděnici se odpojuje od I/46 směrem na Bruntál a Krnov.

Nejzatíženějším úsekem je Olomouc – Šternberk a silnice I/45. Problematická je zejména kamionová doprava.

- II/440 – Nejméně vytížená silnice II. třídy v SO ORP Šternberk, spojující Město Libavou a Rýmařov.
- II/444 – Úsek Uničov – Šternberk – Město Libavá.
- II/445 – Úsek Šternberk – Huzová – Rýmařov.
- II/447 – Ve Šternberku se odděluje od silnice I. třídy směrem na Litovel.

Dopravou v je v zastavěných územích zatížena obec Lužice, Hnojice, Žerotín (v některých ÚPD držen obchvat, bez opory nadřazené dokumentace a investora), Mladějovice a Babice. Vytížena je i silnice III. třídy ve Štarnově, která je v havarijním stavu. Silnice II/445 a II/444 ve směru na Město Libavá jsou vedené obtížným terénem. Rychlost a dostupnost přepravy odpovídá také zhoršeným možnostem zimní údržby.

Železniční doprava

V ORP prošla významnou změnou, a to elektrifikací úseků Uničov – Šternberk – Olomouc, který byl následován elektrifikací úseku Šternberk – Uničov. Výsledkem je zkapacitnění přepravy a intervalová doprava. Mimo zrychlení došlo také k bez zastávkovému spojení Šternberk – Olomouc, což v návaznosti na silniční dopravu přináší i uvolnění kapacitní komunikace. Intervalová doprava by měla přinést výrazné zlepšení dostupnosti i okolním obcím v SO ORP Šternberk.

Současně s elektrifikací došlo k přestavbě přednádražního prostoru, vybudování autobusového stání a parkoviště. Jedná se o moderní objekt s dostatečnou kapacitou parkovacích míst.

Ve východní části ORP je území obsluhováno tratí spojující Olomouc s Krnovem. Tato trať obsluhuje méně obyvatel a mimo rychlíkového spojení je konečnou zastávkou Moravský Beroun. Na této trati se projevují nedostatky v podobě vysoké (až nedostupné) docházkové vzdálenosti stanice od zastavěného území (Moravský Beroun a Jívová). Z toho vyplývá, že je touto tratí efektivně obsluhován pouze Domašov nad Bystřicí.

Letecká doprava

Letecká doprava je zastoupena pouze dopady své činnosti a vnímáním hluku z vojenského újezdu a také z letiště Bohuňovice (vnitrostátní neveřejné letiště). V prostoru Lužic je dle ZÚR plánováno sportovní letiště (D50).

Vodní doprava

Kanál DOL byl ve své labské větvi situován v obcích Štarnov, Hnojice a Žerotín. Vzhledem k nulovému významu pro ORP Šternberk, nutností jeho zásobení vodou z lokálních zdrojů a znehodnocení kvalitních půd nebyl považován za přínos. V únoru 2023 vláda celý projekt ukončila zrušením územních rezerv pro všechny původní trasy vodního koridoru.

Cyklistická doprava

SO ORP Šternberk má díky své poloze dobré předpoklady pro rozvoj cyklistické dopravy. Přejít z rovinné Hané a podhůří Nízkého Jeseníku nabízí široké spektrum cyklistických terénů vhodných pro rodiny s dětmi i pro náročné cyklisty preferující horská kola. Na propagaci těchto cyklotras se podílí Mikroregion Šternbersko a MAS Šternbersko.

Od Uničova vede přes Mladějovice, Babice, Šternberk a Štarnov cyklostezka až do Olomouce. V letech 2022 a 2023 proběhla oprava poškozených částí cyklostezky Hvězdná (na trase Šternberk-Olomouc) a povrch je tedy v bezvadném stavu.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Obdobně jako v jiných oblastech je i téma dopravní infrastruktury děleno dle základních geomorfologických vlastností území. Dobře dopravně napojené a dostupné území Hané s obcemi s rozvojovým potenciálem na jedné straně a hůře dopravně napojené území Nízkého Jeseníku (Sudety) s horší dopravní dostupností, kvalitou silnic i vlivem klimatických podmínek na druhé straně.

Pozitiva

- + Elektrifikace tratě Olomouc – Uničov.
- + Kvalitní síť cyklostezek a cyklotras spojující většinu obcí v regionu.
- + Zkvalitňování napojení vzdálenějších částí regionu především úpravou parametrů silniční komunikace.

Negativa

- Územní rezerva pro kanál DOL neměla pozitivní přínos pro dotčené obce.
- Území velmi zatíženo nákladní automobilovou dopravou.

12. Technická infrastruktura včetně její dostupnosti

Mapa: 12_Tl

Technická infrastruktura

Vodovodem je vybaveno téměř celé obydlené území ORP Šternberk. Vodovodní síť chybí v menších obcích a místních částech Šternberka. Jako problematická se tato skutečnost jeví v místní části Těšíkov. Dále není vybudován vodovod v Mutkově, jednotlivé nemovitosti mají své individuální zdroje (studny). Napojení na vodovodní síť bylo v poslední době vyřešeno v Jívové, Lipině a Domašově u Šternberka. V roce 2018 v Jívové instalovala Moravská Vodárenská nejmodernější technologii úpravy vody. Voda se upravuje pomocí osmózy. Od uvedení do provozu nebyl s vodou sebemenší problém.

Kanalizací napojenou na ČOV je zasíťováno až 75% obyvatel, především v nížinatých částech ORP. Obdobně jako u vodovodu jsou hůře napojeny místní části (napojení přilehlých místních částí Moravského Berouna je plánováno a je podmínkou pro zajištění kvality vodního zdroje). Problematicky se jeví chybějící čištění odpadních vod v Hraničných Petrovicích, Domašově nad Bystřicí, Lipině, Horní Loděnici, Norberčanech a Těšíkově.

Plynofikováno je území Hané (Komárov, Mladějovice, Strukov, Žerotín, Hnojice, Lužice, Babice, Hlásnice, Šternov a Šternberk) a Moravský Beroun a východní část Arnoltic u Huzové. V oblasti plynofikace nelze očekávat rozsáhlejší úpravy a rozšiřování stávající sítě.

Všechny obce SO ORP jsou elektrifikovány. V území byla v nedávné době realizována výstavba vedení zvláště vysokého napětí, další stavby v oblasti přenosové soustavy elektrické energie jsou především místního charakteru.

V území je v současné době situováno 14 větrných elektráren. Dalších 3 elektrárny jsou navrhované v Huzové a 5 v Jívové. Větrné elektrárny v obci Jívová byly předmětem změny územního plánu v roce 2023.

Optická síť zajišťující kvalitní internetové připojení, je vedena ve Šternberku a v Moravském Berouně (sídliště).

Problematika technického vybavení konkrétních obcí je podrobně řešena na kartách obcí a ve výkrese technické infrastruktury. Datově tato oblast prochází nejčastější aktualizací a je také zatížena největším rozptylem poskytovatelů, z nichž mnozí nejsou schopni naplnit zákonné podmínky pro vlastníka technické infrastruktury.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Přírodní podmínky opět rozdělují území na dvě části z pohledu dostupnosti technické infrastruktury. Území Hané s obcemi s rozvojovým potenciálem a uskutečněnými investicemi do technické infrastruktury na jedné straně a území Nízkého Jeseníku (Sudety) vykazující značné rezervy v napojení na technickou infrastrukturu na straně druhé. Především u menších obydlených lokalit je výstavba a napojení na TI problematická.

Pozitiva

- + Napojení na vodovodní zdroj v problematických území Jívová a Domašov u Šternberka.
- + Stabilní podmínky pro investory do obnovitelných zdrojů energie.
- + Realizace staveb elektroenergetiky místního a celorepublikového významu.

Negativa

- Potřeba výstavby ČOV a kanalizace v obcích.
- Nejednoznačný přístup k umístování větrných elektráren.
- Především u vzdálených místních částí chybí technická infrastruktura.

13. Ekonomické a hospodářské podmínky

Pracovní síla SO ORP Šternberk dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 činila celkem 11 888 obyvatel, z toho 55 % mužů a 45 % žen. V tom bylo započítáno 1250 pracujících důchodců a 75 žen na mateřské dovolené. Počet osob mimo pracovní sílu bylo evidováno 11 162 osob, z toho téměř 57 % žen.

Tab. 13.1.: Vývoj obyvatelstva SO ORP Šternberk podle ekonomické aktivity

	1980	1991	2001	2011	2021
Pracovní síla	12 462	12 888	12 749	11 540	11 888
v tom					
zaměstnaní	12 462	12 592	10 814	10 044	11 250
nezaměstnaní	-	296	1 935	1 496	638
Osoby mimo pracovní sílu	11 389	12 127	11 931	11 338	11 162
Ekonomická aktivita	-	-	150	946	245

Zdroj: ČSU, veřejná databáze

Tab. 13.2.: Ekonomická aktivita obyvatel podle odvětví v roce 2021

Hlavní třídy zaměstnání, odvětví ekonomické činnosti		Zaměstnaní celkem	podle ekonomické aktivity			
			zaměstnaní	pracující důchodci	pracující studenti	osoby na mateřské dovolené
Zaměstnaní celkem		11 250	9 540	1 250	385	75
v tom odvětví ekonomické činnosti (sekce CZ-NACE):	A - zemědělství, lesnictví, rybářství	580	485	88	7	-
	B - těžba a dobývání	43	36	5	2	-
	C - zpracovatelský průmysl	3 228	2 907	257	55	9
	D - výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	60	52	7	1	-
	E - zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	143	126	15	1	1
	F - stavebnictví	816	744	66	6	-
	G - velkoobchod a maloobchod; opravy	1 136	935	122	66	13
	H - doprava a skladování	602	526	54	16	6
	I - ubytování, stravování a pohostinství	293	237	34	19	3
	J - informační a komunikační činnosti	180	151	9	20	-
	K - peněžnictví a pojišťovnictví	131	110	11	10	-
	L - činnosti v oblasti nemovitostí	25	18	5	2	-
	M - profesní, vědecké a technické	320	233	57	23	7
	N - administrativní a podpůrné činnosti	402	256	133	12	1
	O - veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	791	688	64	34	5
	P - vzdělávání	737	611	71	47	8
	Q - zdravotní a sociální péče	1 373	1 129	176	50	18
	R - kulturní, zábavní a rekreační činnosti	108	76	24	8	-
	S - ostatní činnosti	179	148	26	5	-
	T - činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	24	20	4	-	-
U - činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	5	4	-	-	1	
X - nezjištěno	74	48	22	1	3	

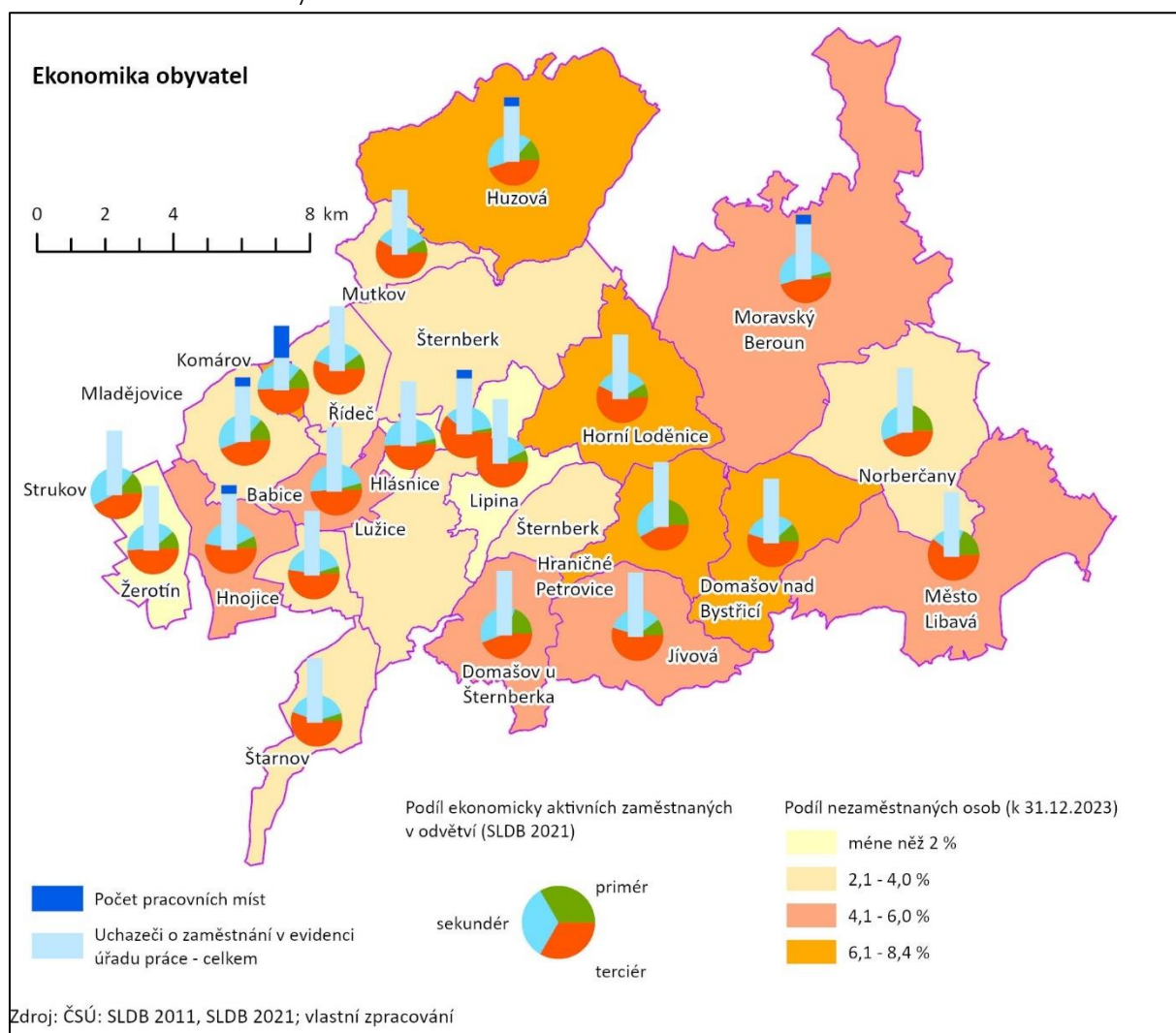
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Nezaměstnanost

Vývoj nezaměstnanosti do roku 2018 vykazoval pozitivní trend. V roce 2020 došlo k výraznému nárůstu uchazečů o zaměstnání – v roce 2019 jich v SO ORP Šternberk bylo v evidenci úřadu práce 236, o rok později 336. Podíl nezaměstnaných ve stejném časovém období vzrostl z 2,8 % na 4 %. V následujícím roce došlo opět k mírnému poklesu, nicméně v roce 2023 se jednalo o 312 uchazečů o zaměstnání a 3,8 % podílu nezaměstnaných osob.

V rámci porovnání jednotlivých obcí je nejvyšší nezaměstnanost v regionu MoravskoBerounsko (Huzová, Horní Loděnice, Domašov nad Bystřicí a Hraničné Petrovice). Za stále zhoršenou situaci a negativní predikce může vykazovat zhoršená dopravní dostupnost a nedostatek počtu volných pracovních míst v obcích.

Obr. 13.1.: Ekonomika obyvatel

Zaměstnanost dle odvětví ekonomické činnosti

V ORP Šternberk jsou zřejmé rozdíly v zaměstnanosti dle odvětví ekonomické činnosti. Tyto difference pramení především z odlišnosti přírodních podmínek obcí. Průměrně pracuje v zemědělství, lesnictví a rybářství 5 % zaměstnaných. Největší zastoupení v priméru má obec Norberčany, kde pracuje více než čtvrtina (26 %) zaměstnaných v obci. Další vysoký počet zaměstnaných v priméru mají obce Hraničné

Petrovice (23 %) a Město Libavá (18 %). Pro tyto obce je specifické lesnictví. V obcích Hlásnice (17 %), Mladějovice (13 %), Strukov (13 %) a Žerotín (11 %) zase převládá zemědělská výroba.

V sekunděru pracuje průměrně nejvíce zaměstnaných obyvatel ORP (38 %). Více než polovina zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví je ve městě Moravský Beroun. U dalších obcí je v sekunděru nejvyšší zaměstnanost v obcích Babice, Hlásnice a Lužice. Příčinou vysokých hodnot je především dojíždka do zaměstnání do průmyslových a stavebních společností ve městě Šternberk, případně dalších větších měst. V rámci České republiky jsou hodnoty nad průměrem. V porovnání se sousedními ORP je však Šternberk silně po průměrem zaměstnanosti v sekunděru (Uničov 48 %, Rýmařov 47 %).

Zaměstnanost ve službách je většinou hodnocena jako známka vyspělosti daného regionu. V případě menších obcí jsou však hodnoty, stejně jako u zaměstnanosti v průmyslu, zkresleny dojíždkou do zaměstnání a nelze tak automaticky dovodit nabídku služeb v obci. Celkově je v ORP Šternberk zaměstnáno ve službách téměř 37 % pracujících občanů. Nejvyšší hodnoty jsou ve městě Šternberk a obci Lipina, která je geograficky v bezprostřední blízkosti města. ORP Šternberk je z hlediska srovnání s Českou republikou a sousedními ORP mírným nadprůměrem.

Příjmy a výdaje

Průměrné daňové roční příjmy se pohybují průměrně mezi 18 až 20 tisíci na obyvatele obce. U obcí nesoucích přímé dopady specifické oblasti je daňový příjem vyšší než průměr. Obce se však potýkají se specifickými aspekty, jako je odliv obyvatel, stárnutí populace a rozsáhlé katastrální území. Jedná se především o obce Město Libavá, Hraničné Petrovice, Huzová, Jívová, Mutkov a Norberčany. Hodnoty daňových příjmů pod průměrem ORP mají obce Strukov a Komárov.

Daňový příjem je často doplněn ostatními příjmy obce. Sem spadají přijaté transfery, kapitálové příjmy a nedaňové příjmy. Nejvyšší nedaňové příjmy mají obce Město Libavá, Šternberk a Moravský Beroun. V přepočtu na obyvatele je nejvyšší nedaňový příjem ve Městě Libava, Lipině a Hraničných Petrovicích.

Zaměstnavatelé

V rámci SO ORP Šternberk je největší koncentrace pracovních míst ve městě Šternberk. Mezi největší zaměstnavatele patří EXCALIBUR ARMY spol. s r.o., KEESTRACK – CZ, s.r.o., EUTECH a.s., Peveko, spol. s r.o. a Robertshaw s.r.o. Další firmy se nacházejí v podnikatelské zóně při výjezdu na Olomouc. V rámci ORP je významným zaměstnavatelem Granitol a.s. v Moravském Berouně. V okolních obcích převažují zemědělská družstva.

V jižní části města Šternberk se nachází podnikatelská zóna, která byla revitalizována z bývalých kasárn. Celkově se jedná o plochu 10,5 ha včetně 47 stavebních objektů. Zásadní pozitiva lze sledovat v umístění na okraji města, přímá návaznost na komunikaci I/46 s výbornou časovou dostupností do krajského města a dostatečná kapacita inženýrských sítí (PRM Šternberk, 2020).

Brownfieldy

V západní části města Šternberk se v těsné blízkosti nacházejí dva velké brownfieldy. Jedná se o částečně využívaná území lehkým průmyslem. V obcích ORP pak nalezneme bývalá jatka v Mladějovicích, dnes částečně využívána k chovu dobytka. Starý zemědělský areál Žerotín, areál v západní části Babic u rybníka, lovecký zámek v Nových Valteřicích, starý zemědělský areál v Řídeči, tři lokality v Domašově nad Bystřicí, dva zemědělské objekty v Arnolticích u Huzové, statek u zříceniny kaple ve Věveří a dvě lokality přímo v Huzové.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Region stabilně rozdělen na produkční a dojížďkovou část, přičemž zázemí města se s automobilovou dostupností zvyšuje a dává možnost i lepšího rozvoje v ostatních oblastech.

Pozitiva

- + Většině obcí roste konsolidovaný příjem
- + Zvyšující se HDP
- + Část obcí je zařazena do specifických oblastí. Existuje možnost podpory hospodářského a sociálního rozvoje.

Negativa

- Některé obce vykazují pouze malé procento ostatních příjmů.
- Domašov nad Bystřicí má podprůměrný daňový příjem s klesající tendencí a nízkým podílem ostatních příjmů.
- V jiných aspektech okrajové obce vykazují nezaměstnanost 4-6 %.
- Zhoršování situace už u tak postižených obcí.

14. Rekreační a cestovní ruch

Mapa: 14_rekreační

Cestovní ruch představuje souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu a současně i aktivit podniků a organizací poskytujících služby pro zajištění pobytu účastníků cestovního ruchu mimo místo jejich trvalého bydliště. Pro účely statistického sledování cestovního ruchu je cestovní ruch vymezen jako: „Činnost lidí cestujících a zdržujících se mimo místo svého obvyklého prostředí po dobu nejvýše jednoho roku za účelem rekreace, obchodu nebo z jiného důvodu.“ (MMR, 2008).

SO ORP Šternberk vyniká zejména historickým centrem města Šternberka v čele s národní kulturní památkou hradem Šternberk. Nachází se zde také rozsáhlá městská památková zóna, klášter a zdaleka viditelná stavební dominanta kostel Zvěstování Panny Marie, který tvoří významnou součást panoramatu města Šternberka.

V ORP však převažují turistické cíle přírodního charakteru spojené s aktivním trávením volného času. Jedná se o vyhlídkové a turistické trasy v přilehlých lesích a údolích, přírodní koupaliště, studánky, skalní útvary a celá řada cyklotras. Ty jsou ve vyšších partiích vedeny po cestách nižších tříd. Cyklotrasy hrají významnou roli v návaznosti na rekreaci v obcích Nízkého Jeseníku. Nachází se zde i síť cyklostezek, které propojují centrum regionu s okolními ORP. Ze Šternberka vede cyklostezka Hvězdná, která propojuje Šternberk s Olomoucí. Přes Babice a Mladějovice pak vede cyklostezka do Uničova.

Nedílnou součástí cestovního ruchu a regionálním lákadlem jsou automobilové závody do vrchu Ecce Homo, který se jezdí vždy na jaře a na podzim (veteráni). Ve Šternberku je zřízeno informační centrum a funguje zde také turistická aplikace s tipy na výlety a ubytování (<https://app.gisonline.cz/sternberk-turistika>).

Významná část regionu je rekreačním krajinným celkem Sovinecko, Šternbersko a Olomoucko – východ.

Druhé bydlení a hromadná ubytovací zařízení

Přírodní charakter ve východní a severní části ORP Šternberk vybízí k rekreaci a výskytu chatových oblastí, případně staveb pro rodinnou rekreaci. Nejvíce je tento způsob rekreace rozšířen v Domašově nad Bystřicí, Domašově u Šternberka, Jívové, Moravském Berouně (k.ú. Nové Valteřice), Norberčanech a Řídeči. Stejně tak ve městě Šternberk je vymezeno několik ploch pro rekreaci. Největší se nacházejí východně od zastavěného území nad nemocnicí, nad starým startem Ecce Homo, nebo v lokalitě Aleš.

Ubytovací kapacity jsou situovány především do Šternberka. Nachází se zde sedm ubytovacích zařízení, které jsou dohromady schopny najednou ubytovat až 359 hostů. V Moravském Berouně je nabídka nižší, pouze tři ubytovací zařízení. Další obce s ubytováním jsou Domašov nad Bystřicí, Domašov u Šternberka, Horní Loděnice, Huzová a Město Libavá. Ostatní obce ubytování nenabízí.

Přírodní atraktivita

SO ORP Šternberk nabízí mnoho zajímavých přírodních turistických cílů a rekreačního vyžití. V letních měsících je možné využít ke koupání vodní plochy v blízkosti města Šternberk. Ve Žlebu se nachází přírodní koupaliště, v Dalově pak zatopený břidlicový lom. Severně nad Šternberkem lze navštívit několik studánek. Nejznámější z nich je Modrá studánka v blízkosti Dalovského jezírka.

Do ORP zasahují přírodní parky Sovinecko a Údolí Bystřice. Významnou přírodní památkou je PP Kamenné proudy u Domašova v Domašově nad Bystřicí. V blízkosti se nachází také Malý Rabštýn, vyhledávaná horolezecká lokalita. V neposlední řadě nabízí krajina několik úchvatných výhledů.

Jedním z nich je například rozhledna Zelená budka nad Šternberkem, rozhledna na Dubové hoře v Chabíčově, nebo například vyhlídkové místo v Těšíkově.

Ke všem výše zmíněným cílům vede síť turistických značených cest, naučných stezek či cyklostezek a cyklotras.

Zimní rekreace je díky zhoršujícím se přírodním podmínkám na ústupu. Sportovní vyžití lze při dostatku sněhu nalézt v běžkařských stopách. Trasy vedou například z Domašova nad Bystřicí do Jívové, případně z Dalova do Šternberka. Pozůstatky lepších zimních klimatických podmínek nalezneme v Domašově nad Bystřicí a Moravském Berouně v podobě již nefunkčních lyžařských vleků.

Kulturní atraktivita

Kulturním centrem je bezpochyby město Šternberk. Město nabízí široké kulturní i sportovní vyžití. Nachází se zde infocentrum, kino, Městská kulturní zařízení s městskou knihovnou, Expozice času a mnoho kulturních památek v historickém centru města. Kulturní památky v podobě památek místního významu jsou téměř v každé obci. Za zmínku stojí například Křížová cesta v Mladějovicích, či Kaple Narození Panny Marie v Norberčanech. V centru regionu chybí divadlo.

Sportovní infrastruktura je rozšířena po celém ORP Šternberk. Většina obcí má fotbalové hřiště, v části z nich se vyskytují i multifunkční hřiště s umělým povrchem, včetně navazujících dětských hřišť. Nejširší sportovní vyžití nabízí opět město Šternberk. Zde se z větších sportovišť nachází fotbalový stadion, atletický stadion, venkovní i nově vybudovaný krytý bazén a tenisové kurty. Jediná sportovní hala splňující rozměry pro všechny halové kolektivní sporty se nachází v Moravském Berouně. Šternberský zimní stadion je ve špatném stavu a nabídka jeho využití je omezená.

Nabídka služeb využívaných turisty je velmi nízká, odpovídá ale přírodnímu charakteru rekreace a nelze ji považovat za nedostatečnou. Ve většině obcí se nachází alespoň jedno restaurační zařízení, ubytování však pouze vzácně. Město Šternberk nabízí jako jediný vyšší počet ubytovacích jednotek a stravovacích zařízení.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Město Šternberk je turistickým cílem nadregionálního významu, ostatní území má přírodní rekreační potenciál určený ke krátkodobému aktivnímu trávení volného času a k 2. bydlení. Nabídka služeb mimo město je nízká.

Pozitiva

- + Region nabízí kulturní památky i společenské akce významem přesahující hranice regionu.
- + Přírodní krajina a památky jsou lákadlem pro regionální turistiku.
- + Využití přírodního potenciálu k rekreaci – turistika, cykloturistika, krátkodobá rekreace.
- + Chalupaření (2. bydlení) jako převažující funkce některých obcí, případně jejich částí.
- + Turistický potenciál města Šternberka využít k oživení historického centra.
- + Rozšiřování povědomí o kulturních a sportovních aktivitách města. Rozšiřování cyklostezek (Mladějovice).

Negativa

- Zhoršující se podmínky pro zimní sporty.
- Obce na Hané nejsou napojeny na cyklotrasy.
- Nízká nabídka ubytování.
- Zhoršující se situace v oblasti pohostinství.

15. Bezpečnost a ochrana obyvatel

Mapa: 15_bezpecnost

Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činností za účelem předcházení vzniku, zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové stavy a jejich řešení; ochranou obyvatelstva je dále plnění úkolů civilní obrany. Jedná se tedy o plnění úkolů v souvislosti s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech a krizových situacích jak nevojenského, tak vojenského charakteru.

Uvedená problematika je legislativně řešena zejména zákonem o integrovaném záchranném systému, který mimo jiné vymezuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. Zároveň zákon stanoví základní rozsah úkolů a působností v systému ochrany obyvatelstva, který je definován jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

Úkoly ochrany obyvatelstva, záchranné a likvidační práce plní nejen složky IZS, ale svůj podíl na ní mají také orgány kraje, obce, právnické a podnikající fyzické osoby i samotní občané. Obecnou koordinační roli v této oblasti plní v souladu s § 7 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra (MŠMT, cit. 2022).

Bezpečnostní složky

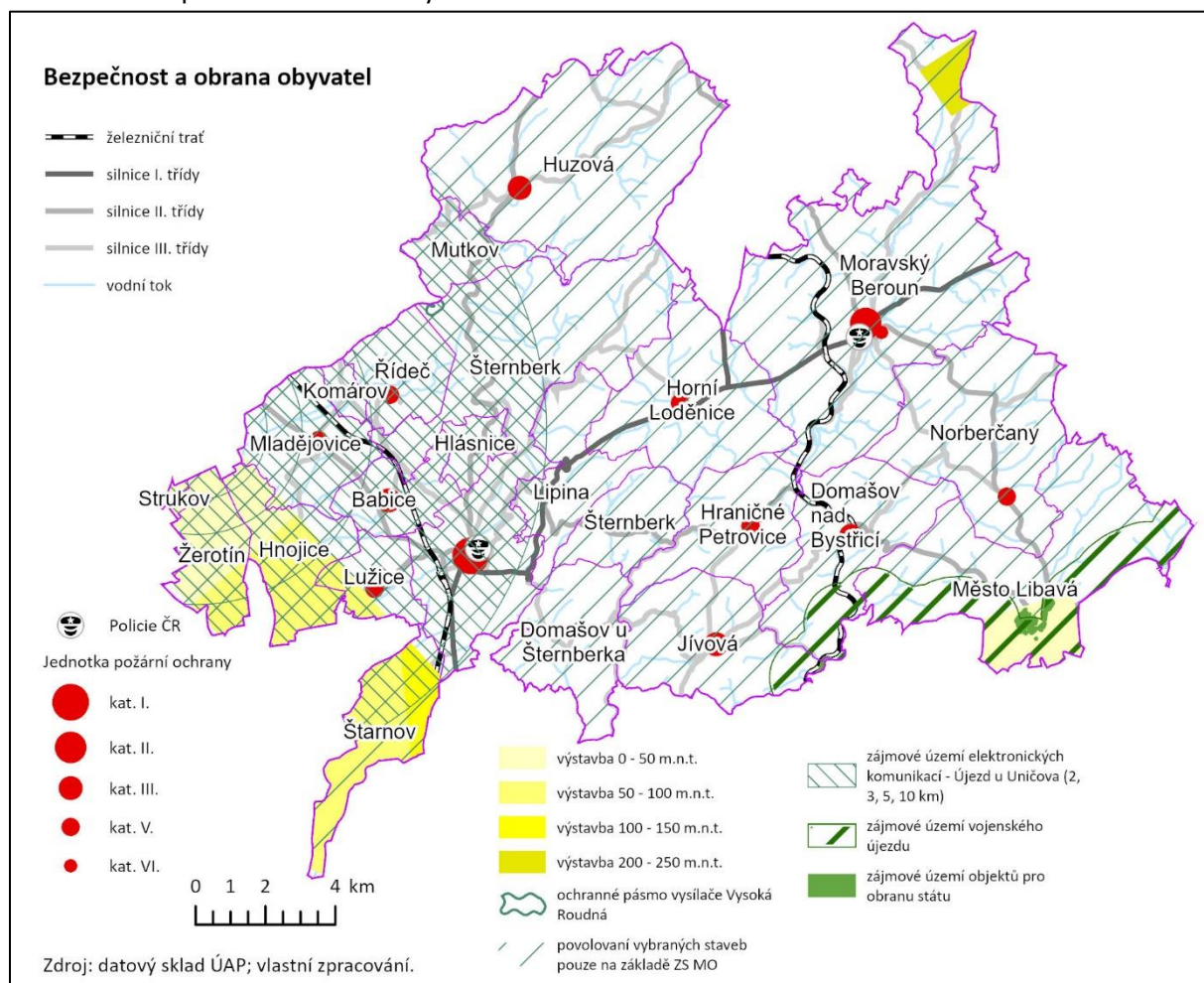
Bezpečnostní složky jsou v ORP zajištěny dvěma Krajskými ředitelství policie Olomouckého kraje. Konkrétně se nachází ve Šternberku a v Moravském Berouně. Hasičský záchranný sbor se nachází téměř v každé obci v ORP. Díky Nemocnici Šternberk je v území zajištěna kompletní zdravotnická péče.

Profesionální hasičská stanice ve Šternberku bude přemístěna do nové polohy na západním okraji města (za tímto účelem byla provedena změna ÚP). V Moravském Berouně je situována jednotka požární ochrany II. kat., v Huzové, Domašově nad Bystřicí a Jívové pak jednotka III. kat.

Také díky hranicím s Vojenským újezdem Libavá a rozšířením ORP díky vzniku nové obce Město Libavá (další části katastrů přibýly v lokalitě Jívová) je výstavba v území omezována požadavky armády, a to jak nutností vyjádření pro veškerou výstavbu (Město Libavá), tak rozšiřujícím se kruhovým omezením k vojenskému zařízení na území Újezdu u Uničova (Strukov, Žerotín). Celé území je pak v režimu povolování vybraných druhů staveb pouze po vydání stanoviska AČR.

Parametry omezení se mohou v čase měnit na základě požadavků umístěných zařízení. Jejich existence není významným omezením v území. Přítomnost ozbrojených složek je v některých obcích držitelem (dříve stavitelem) základní občanské vybavenosti. Ve Šternberku fungují dříve armádní opravárenské závody.

Obr. 15.1.: Bezpečnost a obrana obyvatel

Ohrožení povodní

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány.

Jsou ustanoveny povodňové komise obcí, měst, obcí s rozšířenou působností, krajů a ústřední povodňová komise. Tyto povodňové komise řídí a koordinují protipovodňovou ochranu na svém území. V momentě, kdy povodňová situace přesáhne možnosti povodňové komise města a ta požádá vyšší povodňovou komisi o převzetí povodňové ochrany na jejím území, přebírá řízení ochrany před povodněmi povodňová komise vyšší. Nižší komise nepřestává pracovat. Povodňový orgán města je podřízen povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností - povodňové komisi ORP Šternberk (EDPP, cit. 2022).

V ORP Šternberk se nachází několik záplavových území. Na řece Sitka je vymezeno záplavové území Q100 zastavěným územím obce Huzová, přes Mutkov do Šternberka. Ve městě Šternberk je koryto řeky značně regulováno pro zrychlení odtoku. Záplavové území vede následně přes Lužice do jižní části Štarnova, kde se vlévá do Oskavy. Ve Štarnově se pak nachází záplavové území Oskavy Q5, Q20, Q100. V zastavěné části obce se týká Domašovského potoka, v severní části Grygavy.

Ve východní části ORP jsou záplavová území vázána na Trusovický potok, respektive Bystřici. Záplavové území Trusovického potoka začíná v severní části Horní Loděnice, prochází zastavěným územím přes hranici Hraničných Petrovic a Těšíkova. Dále pokračuje po hranici mezi Domašovem u Šternberka a Jívové. Téměř v celé délce se jedná o záplavová území Q5, Q20 i Q100. Záplavové území Bystřice začíná na severu Moravského Berouna, vede přes Ondrášov, Sedm Dvorů, Domašov nad Bystřicí a chatovou oblastí ve východním výběžku obce Jívová.

Aktivní zóny se nacházejí po celé délce Trusovického potoka, Bystřice a v Žerotíně podél Tepličky.

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ

Zajištění IZS je v ORP dostačující. Přítomnost armádních složek je z dlouhodobého hlediska přijímána dobře až přínosně. Částečné omezení výstavby není vnímáno negativně.

Pozitiva

- + Zajištění území zdravotní službou a složkami Policie ČR.
- + Přítomnost nemocnice, psychiatrické léčebny i LDN, také jako významného zaměstnavatele v regionu.
- + Potenciál výstavby nové profesionální hasičské zbrojnice.
- + Profesionalizace a dovybavení jednotek požární ochrany.
- + Přítomnost armádních složek

Negativa

- V některých obcích omezen rozvoj díky omezení ze strany Ministerstva obrany.

Vyhodnocení potenciálu, trendů a vazeb

Přiložené mapy k rozboru udržitelného rozvoje území mají zdroj v *Hodnocení rozboru udržitelného rozvoje území obcí Olomouckého kraje - Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek z roku 2024*, které zpracovala firma Urban Planner s.r.o., IČ: 04191048, se sídlem Kaštanová 1055/14, Olomouc, 779 00, Česká republika. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek je součástí Územně analytických podkladů Olomouckého kraje 2023. Pro hodnocení je využito dílčích indikátorů zařazených do jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území. Dílo je vypracováno v návaznosti na příslušnou legislativu a metodická sdělení Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ústavu územního rozvoje. Základní sledovanou jednotkou je území obce.

„Základní vstupní podmínkou navrhovaných indikátorů bylo posuzovat data dostupná z veřejných zdrojů. Jednalo se tedy o data, jejichž pořízení a sběr by neindikoval nutnost dalšího zatížení s pořizováním a zajišťováním dat formou dotazníků, průzkumů nebo jiných finančních zátěží na pořízení dat pro další aktualizace.

Preferovány byly pravidelně zveřejňované datové výstupy Českého statistického úřadu, doplněné o data z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva financí ČR a o data, která je možné dopočítat v prostředí GIS z prostorových dat ÚAP. Podmínka zajištění dat takto přístupných datových zdrojů zúžila v některých případech množství zvolených indikátorů, popřípadě byly nastaveny hodnotící kritéria indikátorů, které je možné posuzovat z různých aspektů, dle zvoleného pilíře.

Metoda vyhodnocení

Metoda vyhodnocení používá jako základ multikriteriální analýzu, která kombinuje vstupní indikátory pomocí váženého součtu. Hodnoty indikátorů jsou transformovány na ordinální stupnici od 1 do 5 pomocí statistického rozboru, který eliminuje subjektivitu na velmi nízkou úroveň. Hodnota 1 značí nejmenší hodnotu indikátoru, hodnota 5 je potom nejvyšším bodovým ohodnocením. Dále je využito vážení jednotlivých indikátorů, což umožňuje zvýraznění nebo naopak potlačení některého z indikátorů. Metodika pracuje se statistickým rozbohem také v úrovni stanovení kladných a záporných podmínek v jednotlivých pilířích. Metodika dále navrhuje nový způsob vizualizace, který dodržuje všechna zásadní kartografická pravidla. Metodika využívá výhod zpracování dílčích výpočtů v prostředí GIS a v prostředí tabulkového procesoru. Závěrečným krokem je napojení tabelárních dat ke grafickým datům pro jejich vizualizaci v prostředí GIS.

Výběr indikátorů a stanovení jejich vah

Metodika řadí indikátory do tří pilířů udržitelného rozvoje: pilíř pro soudržnost společenství obyvatel území (sociální pilíř), pilíř pro hospodářský rozvoj (hospodářský pilíř) a pilíř pro příznivé životní prostředí (environmentální pilíř). Indikátory jsou navrženy s ohledem na existující běžně používané indikátory v ČR a dále také na kvalitu a aktuálnost vstupních dat. Důraz je kladen na komplexnost hodnocení. Mezi indikátory jsou zahrnuty také tzv. trendové indikátory, které umožňují posoudit, zda je vývoj v dané oblasti příznivý či nikoliv. Na základě známých příčin lze vyhodnotit trend vývoje a případně pomocí nástrojů územního plánování na tento vývoj reagovat.

Indikátory pilíře pro soudržnost společenství obyvatel území

Indikátor	Váha
Hrubá míra přirozeného přírůstku	0,15
Hrubá míra migračního salda	0,15
Počet dokončených bytů	0,20
Míra dostupné urbanizace	0,05
Index stáří	0,20
Index vzdělanosti	0,10
Trend hrubé míry celkového přírůstku	0,05
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob	0,10

Indikátory pilíře pro hospodářský rozvoj

Indikátor	Váha
Podíl osob zaměstnaných v terciéru	0,10
Míra podnikatelské aktivity	0,20
Index dostupnosti dálniční sítě	0,20
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce	0,05
Hrubá míra salda dojížděky	0,15
Podíl nezaměstnaných osob	0,15
Trend podílu nezaměstnaných osob	0,05
Počet uchazečů na volné pracovní místo	0,10

Indikátory pilíře pro příznivé životní prostředí

Indikátor	Váha
Podíl pásem ochrany vod	0,15
Podíl ploch ochrany přírody	0,15
Kvalita ovzduší – koncentrace prachových částic PM ₁₀	0,15
Ekologická fragmentace nezastavěného území	0,10
Koeficient ekologické stability	0,10
Podíl lesa	0,10
Podíl půd 1. a 2. třídy ochrany	0,15
Stupeň realizace pozemkových úprav	0,10

S ohledem na skutečnost, že všechny indikátory nemají stejný vliv na výsledné hodnocení a některý z indikátorů je významnější než jiný, pracuje metodika s vážením jednotlivých indikátorů. Váhy jsou průměrem hodnocení párového srovnání významnosti jednotlivých indikátorů. Na návrhu vah se podíleli čtyři experti a výsledné váhy jsou tedy konsensem jejich názorů. Maximální váha byla stanovena na hodnotu 0,2, nejnížší potom na hodnotu 0,05. S ohledem na stejný počet indikátorů v jednotlivých pilířích (8) a relativně nízký rozptyl vah nejsou výsledky výrazně ovlivněny jedním faktorem, ale je přitom stále postihnuta rozdílná významnost jednotlivých indikátorů. Tento přístup

umožňuje do budoucna snadno změnou váhy zohlednit význam některých faktorů, které se mohou v průběhu času měnit. Například stav realizace KPÚ bude v budoucnu klesat současně s rostoucím počtem KÚ, kde proběhla realizace KPÚ a bude vhodné váhu tohoto indikátoru snížit.“ (Urban Planner s.r.o; 2024)

V rámci tohoto vyhodnocení byly sledovány všechny obce Olomouckého kraje. Pro účely 6. Úplné aktualizace územně analytických podkladů ORP Šternberk bylo toto vyhodnocení přiblíženo na zájmové území. Výsledné mapy jsou součástí přílohy.

Jedná se o:

- 24 dílčích mapových výstupů s vybraným sledovaným jevem
- 3 mapové výstupy s celkovým hodnocení jednotlivých pilířů
- 1 mapový výstup s výsledným celkovým hodnocením.

Hospodářský vývoj

Hospodářským tahounem regionu je město Šternberk. Město disponuje strojírenským, opravárenským, zpracovatelským a potravinářským průmyslem, má velký počet zaměstnavatelů ve zdravotnictví a ve službách. Silné postavení v hospodářském pilíři má také město Moravský Beroun, který těží z dříve zavedených podniků. Především se specializací na výrobu obalových materiálů. V jihozápadní části SO ORP Šternberk je významným místním zaměstnavatelem zemědělství a v severovýchodních částech lesnictví. Region je díky výborné dostupnosti krajského města závislý na dojížděci za prací. Oblasti se zhoršenou dopravní dostupností (i automobilovou) jsou vylidňovány a vzrůstá jejich rekreační funkce se všemi ekonomickými dopady.

Životní prostředí

V SO ORP Šternberk se nenachází žádná lokalita s vysokou mírou ochrany přírody. Značná část území je však chráněna nižším stupněm ochrany, ochranou vodního zdroje, krajinného rázu a podobně. Zalesněná a lidem hůře přístupná území v severní a východní části ORP jsou ideálním útočištěm pro řadu živočichů. Nížinná krajina na jihozápadě ORP je intenzivně zemědělsky využívána a je potřeba ji doplnit o interakční prvky a krajinnou zeleň. Krajina ve vyšších partiích má stabilizační a rekreační potenciál, překračující hranice ORP. V budoucnu je potřeba podpořit krajinotvorné funkce obcí.

Sociální soudržnost

Historické území Hané je vysokou měrou obýváno původními obyvateli. Díky své dostupnosti, ale také výhodami bydlení na vesnici, vykazují obce zvýšenou míru zájmu o bydlení (bez blízkého vztahu k tradičnímu zemědělství). Tento střet starousedlíků a přistěhovalých může vést k rozdílným názorům na potencionální rozvoj obce. Město Šternberk je příjemným městem pro bydlení městského i vesnického typu. Město navíc disponuje širokou škálou občanské vybavenosti.

Obce s dobrou dopravní dostupností do Šternberka vykazují stabilní vývoj počet obyvatel. Obce s horší dostupností centra jsou zatíženy negativními sociodemografickými faktory, jako je úbytek obyvatel a stárnutí populace.

Celkové zhodnocení

Obce v SO ORP Šternberk v zásadě nejvíce ovlivňuje diverzita přírodních podmínek a dopravní dostupnost centra regionu. Dopravní dostupnost se jeví jako hlavní faktor ovlivňující rozvoj obcí. V dobře dostupných obcích je vyvíjen tlak na výstavbu, v ostatních obcích se potýkají s problémem

udržení obyvatel a služeb občanské vybavenosti. Z tohoto důvodu je nutné zvážit transformaci funkcí obcí a tomu přizpůsobit požadavky na územní plánování a strategický plán.

Celkové vyhodnocení územních podmínek

obec	Soudržnost společenství obyvatel v území	Hospodářský rozvoj	Příznivé přírodní prostředí
Babice	+	-	+
Domašov nad Bystřicí	+	-	+
Domašov u Šternberka	+	+	+
Hlásnice	+	+	+
Hnojice	+	-	+
Horní Loděnice	+	-	+
Hraničné Petrovice	-	-	+
Huzová	+	-	+
Jívová	+	-	+
Komárov	+	-	-
Lipina	+	+	+
Lužice	+	+	+
Město Libavá	-	-	+
Mladějovice	+	-	+
Moravský Beroun	-	-	+
Mutkov	+	-	+
Norberčany	-	-	+
Řídeč	-	-	+
Strukov	-	-	-
Štarnov	+	-	+
Šternberk	+	+	+
Žerotín	+	-	+

+ / pozitivní územní podmínky

- / negativní územní podmínky

Zdroj: URBAN PLANNER S.R.O. KAŠTANOVÁ 1055/14, OLOMOUC, 779 00, ČESKÁ REPUBLIKA, IČ: 04191048. *ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ OLOMOUCKÉHO KRAJE 2023: Hodnocení rozboru udržitelného rozvoje území obcí Olomouckého kraje - Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek.* Olomouc, 2024.

